

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota.
Kiadóhivatal:

Dr. Regle, Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)
(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgönycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Egyes szám ára 2 lel, vasárnap
3 lel. Bucuresztben 50 banival
több.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASAGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN.
Egész évre 480 Lel.
Fél évre 240 Lel.
Negyed évre 120 Lel.
Havonta 40 Lel.
Hirdetések díjszabás szerint
Megjelenik naponta reggel.

Felolós szerkesztő:

Károly József.

Zarándokhelyre

megy ma és holnap Arad és a Bánát hívó katolikus közönsége. Az évszázados radnai kegytemplom új tető alá került: ájtatos lelkű, vallásban vigasztaló keresők ezrei zarándokoltak az ősi templom falaihoz, hogy szemtanul legyenek annak a nagy eseménynek, amikor fényes ceremóniák közepette smét megnyitják az elzárt templomajtót az istenhívők előtt. Sziklaszfárdán állt évszázadokon keresztül a híres radnai templom, dacolva idővel, elemi csapással, tűzzel, háborúval, megdönthetetlen erős váta volt a hitnek, az isteni igazságnak. Rablók kifosztották, barbárok felgyújtották, közel száz esztendőn át félhold éktelenkedett az aranykereszt helyén, Isten jámboréleti szolgáit vad jancsárok elűzték, de a templomot megsemmisíteni sem emberi, sem elemi erő nem tudta: a templom alapjai a legerősebb talajba: a hitbe ágyazódtak bele és az ilyen erős fundamentummal bíró épület csak megrendülhet, de el nem pusztulhat. A csodatevő Mária-kép, mint az örökkévalóságnak gyönyörű szimbóluma óvta, védelmezte a radnai kegyhelyet.

Pár hónappal ezelőtt ismét láng babort a nagyszerű templom: leégett a templom tetőzete és megsérültek az ősi falak is. A csodatevő Mária-kép azonban ezúttal is vízvázott az ősi alkotásra és sikerült a tilzet elfojtani. Mint egy nagy sikoltás, hangzott végig minden katolikus szíven a fájdalom: a híres bucsujáráhely, ahová esztendőnkön át szent bizodalommal zarándokoltak el messze földről a hívők, bezárni kénytelen kaput a vigasztaló keresők elől. A hívek igaz fájdalomából osztatlanul kivette részét Erdély egész közönsége, hitteleközetre való tekintet nélkül. Megindult a gyűjtés és a szegény fölösleges kis pénze a gazdag hatalmas adományával párosulva, csakhamar összehozta azt az összeget, ami a templom újjáépítéséhez szükséges volt. Az emberi áldozatkészségnek olyan megnyilvánulása volt ez, ami előtt mindenkinek meg kell hajolnia. Impozánsan nyilatkozott meg a hívőknek a vallásban való törhetetlen hite és bizodalma.

Máriaradnán most zúgnak a hangok, fehér karínges papok az

oltári szentséget mutatják fel a népnek, ájtatos ima száll az ég felé és a hatalmas tornyokon disz-

lő kereszt mindennél erősebb hírdeti az örök igazságot: Aki Istenben bizik, nem csalatkozik! . . .

Anglia pártjára kel az összereszkadó Németországnak

(Lord Curson feltűnésteltő nyilatkozata. :- Franciaország újabb intervenciót akar. :- Az új német kormány.)

(A Közlöny távirati tudósítása.) Szinte bombaként csapott bele a feszült külpolitikát helyzetbe Lord Curson angol külügyminiszter éles kritikája a francia politika és a Ruhr megszállás felett. A külügyminiszter keményen megmondja, hogy Franciaország téves illúziókba ringatta magát a német teljesítőképeség felől és Németország minden javaslatát előre halálra ítélte. Az angol hivatalos külpolitika ilyen alakulása új helyzet elé állíthatja a francia-német kérdést. A külpolitikai eseményekről beszámoló rendkívül érdekes távirataink alább következnek:

A német kormányalakítás.

Berlinből táviratozzák: A kormányalakítási munkálatok még folyamatban vannak. A néppárt is hozzájárult már, hogy az új kormány a nagykoalíció alapján álljon. A szociáldemokraták is elfogadták az ismeretes felhatalmazási javaslatot, de kikötötték, hogy a munkaligyi miniszteriumban az egyik államtitkár szociálista legyen, akinek az lesz a feladata, hogy ellenőrizze a munkaidőről szóló rendeleteket. A birodalmi gyűlést holnap hívják össze és az első ülésen fog bemutatkozni az új kormány, amely abban különbözik a régitől, hogy Hiltferding és Rauiner szociálista miniszterek hiányoznak belőle, s a pénzügyi és gazdaságiügyi miniszteriumokat összevonva Hjalmer, a Darmstadter Bank igazgatója látja el ezekben a reszortokban miniszteri teendőit.

Franciaország újabb intervencióhoz akar nyulni.

Párisból táviratozzák: A kormány elhatározta, hogy ha Németországban a helyzet a legrosszabb idő alatt nem tisztázódik, egy az intervencióhoz nyul. A Temps szerint a francia kormánynak és a szövetségeseknek kötelessége a Németország felől irányított vezé-

delemmel szemben érdekeiket közösen megvédelmezni. Németországban a helyzet igen veszedelemes. A német militaristák azon az uton vannak, hogy kaoszt idézzenek elő. A Matin szerint Franciaország mindenképpen meg fogja akadályozni, hogy a kaosz a megszállt területekre is átsapjon.

Londonból táviratozzák: A Times írja: A francia kormány semmiképpen nem avatkozott bele a német válságba. Óvakodott tiltakozni olyan eljárások ellen, amelyek nincsenek összhangban Németország kötelezettségeivel. A francia kormány tétlen marad, bár a németországi válság a szövetségeseknek kötelezettségévé teszi, hogy bizonyos veszedelemekkel szembe helyezkedjenek és bizonyos intézkedéseket tegyenek érdekeik megvédésére.

Lord Curson elítéli Franciaországot.

Londonból táviratozzák: A most folyó birodalmi értekezlet legutóbbi ülésének legkimagaslóbb pontja Curson külügyminiszter beszéde volt, amelyben elejétől végig élesen támadta Lloyd George külpolitikáját és hangsúlyozta, hogy az angol kormány sok esetben azért kényszerül engedni, mert Lloyd George örököt vette át. Lloyd Georgek Görögországot a romlásba keresték, Törökországra pedig elviselhetetlen békét kényszerítettek, amely felbőszítette a mohamedánságot. Ezeket a hibákat pedig a mostani kormánynak kell elismerni. Ezután az európai kérdésekkel foglalkozott Curson és rátért a német békekötés ügyére. Kijelentette, hogy ennél követte el Lloyd George a legnagyobb hibát. Az akkori angol kormány — Lloyd George kormánya — örült, hogy rákényszeríthették Németországra 132 milliárd aranymárkás jóvátételt. A szentnek és sérthetetlennek tartott összeg azonban nem állt arányban a német teljesítőképes-

séggel. A jóvátétel összegét annak idején csak felületesen tákolták össze és épen ezért egyetlen okos ember sem várhatja Németországtól, hogy azt megfizesse. Anglia már több konferencián ajánlotta a francia kormánynak, hogy ezt az összeget szállítsák le, azonban eredménytelenül. Majd jött a Ruhr megszállás, amely azonban távol áll azoktól az eredményektől, amelyeket a francia kormány várt tőle és ezért a megszállott területek lakosságát nap-nap után keményen leckéztették. Anglia most már kénytelen megállítani, hogy Poincaré kormánynak politikája katasztrófához vezet. Bármilyen német javaslatot is készítettek a megegyezésre, az már eleve halálraítelt volt, holott Anglia a június hetedikén Curson-téle ajánlatot tárgyalási alappá el akarta fogadni, de Poincaré visszavetette. Sőt még Anglia minden kezdeményezését is visszautasította, amely megegyezéshez vezetett volna. — Végre Németország beszüntette a passzív rezisztenciát és bár a beszüntetést végrehajtó kormány megbukott, Poincaré kormánya mégsem akarja orvosolni a helyzetet.

— Nem trüveljük szövetségeseink győzelmét, — mondotta Curson, — ha a győzelem érváltalában győzelem volt, de kérdezem, hogy vajjon közeleddünk-e egy lépéssel is a kérdés rendezéséhez és hozzájutunk-e a pénzüinkhöz?

A munkásság a Ruhr-békkért. Berlinből táviratozzák: a Vörwárts szerint a nemzetközi szakszervezeti szövetség Brüsszelben ülésezett. A francia és belga delegátusok javaslatára a Ruhr kérdésben egyhangú határozatban megállapította, hogy a francia és a belga kormány minden népjog ellenére erőszakot alkalmazott és formális hadicselékmenyt követelt el a Ruhr bevonuláskor. A határozat felszólítja a proletárlátust, hogy szálljon síkra a kitasítottak visszatérése érdekében és a passzív rezisztenciáért elítéltek amnesztiájáért. A határozat követeli még az akadálytalan közlekedés biztosítását, a hűségessé kötelezettség visszavonását és hogy Németország és a szövetséges hatalmak között a tárgyalás feltételek nélkül azonnal megkezdődjék.

„Ne szerezzünk magunknak belső ellenségeket!”

(Józan hang a kisebbségek problémájáról. :: Semmi ok sincs arra, hogy egymás ellen agyarkodjunk.)

Bucurestiből jelentik: *Nadeide* Josif bucaresti publicista e cím alatt hosszú cikket írt az Adeverulban, amelyből közöljük az alábbiakat:

— A mai Romániában a román ság szerepét az a tény szabja meg, hogy az ország lakosságának közel háromnegyedrészét fajilag is román, tehát szükség esetén ezek védik meg; és a termelés nagyrészt is ezek végzik el. — Kivülök azonban más nemzetbeliek is sokan vannak. A magyarok száma másfélmillió (?) továbbá vannak németek, rutének, bolgárok, törökök, tatárok, örmények és egy milliónál több zsidó. Moldova és a keleti részében, Besszarábiában és Erdélyben a városok többségét a kisebbségek teszik ki.

— Ez a valóság. Senki sem kérdezi, vajon örömeink telik-e benne, hogy az országban ezek az etnikai és vallási kisebbségek léteznek. Megvannak; nem tudjuk sem eltüntetni, sem arra kényszeríteni őket, hogy távozzanak. Ha tehát alkalmazkodnunk kell az adott helyzethez, nyilvánvaló, hogy az ország legfőbb érdeke kívánja harmoniában élnünk velük. Ne idegenítsük el őket; ne támasz szunk ellenséges érzületet bennük; ne csináljunk magunknak ellenségeket belőlük.

— A mi országunk annyira gazdag természeti kincsekben, hogy a meglévőnél háromszorta na-

gyobb népességet is eltáplálhat; következésképpen *semmi ok sincs arra, hogy egymás ellen agyarkodjunk.*

— Országunk mostani határait a békeszerződés állapította meg, amely azonban a nemzeti és vallási kisebbségeket illetőleg bizonyos kötelezettségeket is szab minknek. A békeszerződés egyes rendelkezéseit nem tekinthetjük nemlétezőnek, anélkül, hogy ne veszélyeztetnők a többiekét is. — Ennek a békeszerződésnek szentnek kell maradnia minknek nézve — írja Nadeide — mint amely államunk alapját vetette meg.

— Am a kisebbségekkel szemben gyakorolt igazságos bánásmód, az ország jövőjének biztosítására nézve is elemi követelmény. Csak az egyenlő igazság és az egészséges demokratikus állami berendezkedés révén tudhatunk valamennyi állampolgár között olyan egybeolvadást hoznunk létre, hogy az állam szolid egységszilárdabb lehessen annál, amelyet a békeszerződések kölcsönözhetnek.

— Az igazságosság megtagadásával viszont 5–6 millió belső ellenséget szerzünk magunknak; azokon a nagyszámu ellenségeken kívül, amelyek körülvesznek bennünket. Mi magunk éleszenők az irredelista- vagy a mai helyzet felborítására törő célokat, ha a mondottak értelmében járnánk el.

Sport.

Kutyakiállítás Aradon.

Fajebek országos kiállítása és versenye.

Az aradi Fox-terrier és Kennel Club vezetése és támogatása mellett, mint már jeleztük, október hó 14-én országos fajeb kiállítást és fox-terrier-róka küzdelmet (műkorrek-verseny) rendez a „Nap-tun” helyiségében. Felkerestük ma Babescu Viktor igazgatót, a klub elnökét, aki a fajeb tenyésztésről, a kiállításról és a versenyről szíves volt a következőket elmondani:

— A nemzetgazdasági, vadászati, rendőrségi, katonai egészségügyi (sebesült kereső) szempontból oly fontos fajebek tenyésztése — mint külföldön — nálunk is fel van karolva. Ebben a tekintetben is büszkélkedhetik Arad városa, hogy a vezetést a kezében tartja. A rendszeres munkálkodás, a külföldi fajebek beszerzése, a fajebek okészerű tenyésztésével országos hírnevet szerzett. Az ország legkiválóbb sportembereit, sok jeles államférfiut, katonatisztet, földbirtokost, erdészt, több államrendőrséget, számtalan magánost látott el fajebekkel. Oly munkálkodást fejtett ki, mellyel egész sportgenerációt nevelt; jelenleg az összes ilyenmü sportegyesületek között elismert vezető helyet ölt be.

A klub munkálkodása az október 14-iki kiállításon válik szemlélhetővé. A kiállítás védnökéül Mocion Antal udv. fővadászmestert kértük fel, pártfogói pedig Georgescu János Aradváros és Aradvármegye prefektusa és dr. Robu

János Aradváros főpolgármestere a klub diszelnöke is jelen kívánna lenni, amit a klub elnökével közöltek.

Georgescu János prefektus kész örömmel közölte a klub elnökével, hogy feltétlenül megjelenik a kiállításon és a versenyen, mely nagyon érdekli s amely nemzetgazdasági szempontból oly fontos fajeb tenyésztés méltán minden támogatást megérdemel. Aradváros tanácsosa, dr. Robu János főpolgármesterral az élén, nagyon sokat tett a sportért és ha Aradvárosa e tekintetben is országos hírnevü, annak a megértésnek a jele, amit mindenkor, ez alkalommal is szívesek gyakorolni a helyi hatóságok. Az I. kerületi előjáróság rendeletére mindazon fajebek, amelyek a kiállításra és a versenyre be vannak nevezve és ezt a klub igazgatójától nyert igazolványnyal igazolják, ebeiket a kiállítás tartama alatt szájkosárral és láncal az utcán szabadon vezethetik. A klub elnöksége bírja a hatóságok kitátságba helyezett ígérését, hogy a zárlatot esetleg a közeli napokban teljesen feloldják.

Gloria-CFR—ATE bairnoki mérkőzés képezi szöbeszég tárgyát a sport közönségnél. Az eddig még veretlen csapatok küzdelme a bairnoki pontokért nyívs, szép sportot ígér. A mérkőzés vasárnap délután 4 órakor lesz az óvartéri pályán, előzőleg a második csapatok, délelőtt pedig a törpe és ifjúsági csapatok játszanak.

— Neurastheniás embereknél, kiknek gyengeségét a hasi szervekben fölmerülő zavarok okozzák, a FERENC JÓZSEF keserűvíz rendbehozza a gyomor és a belek működését s tiszta fejet és nyugodt alvást teremt.

A radnai Máriakép.

A mária-radnai kegytemplom fényes palatető tetején ismét megförik az őszi napsugár. A szeretet, az önfeláldozás, a törhetetlen akarat és a mindennél erősebb hit eltüntette a pusztulás képét és a kegytemplom ma ujjaépitve, büszkén várja a zárandokló hívőket, akik háláünnepre gyültek össze a kegytemplom felavatása alkalmával, hogy leboruljanak a csodatevő Szüz Mária képe elé, a kegykép történetéhez füződő legendák, amelyekhez hozzákapcsolódik a május tizedikén történt tüzvészéből való csodálatos megmenekülése is, rajongó hittel tölti el az ünnepekre összegyült hívőket.

A tüzvész kitörésekor a templom és a zárda lakói emberfeletti erővel dolgoztak, hogy a kegytemplom felbecsülhetetlen értékü kincseit megmentésék. Mindent megmentettek, csak a csodatevő Szüz Mária képét hagyták a régi helyén, mert hitték a csodában, amely már annyszor megmentette a kegyképet a pusztulás elől. A kép ott maradt a kegyoltár fölött és körülötte minden elpusztult, vagy megperzselődött, csupán a szentkép maradt sértetlen. Ez volt az utolsó csoda, amely a kegykép fölött történt. Az első, amit

a történetírók feljegyeznek róla, szintén a tüzvészről való megmenekülése volt.

A törökök 1695-ben felgyújtották és kirabolták a templomot. Az akkor még kis templom porrá égett mindennel, ami benne volt és a Szent Szüz képét a tüzes hamu között sértetlenül találták meg. Az égésnek semmi nyoma nem látszott rajta, csupán a füsttől kissé megbarnult. A képen a füst nyomai most is láthatók. A jámbor, megszorodott hívek mély megilletődéssel vették ki a romokból a képet. Ezzel a tüzvéssel kapcsolatban egy másik legenda is forog közzsájon. A templom égésekor, ámbár csendes, tiszta idő volt, az égő zsinidelyek úgy hullottak a török táborra, keresztül a Maroson, mint ha vihar lett volna. Az égő zsarátnokoktól tüzet fogtak a törökök lenge ruhái és nagyon sokan pusztultak el a legkínosabb tüzhalállal. Az égő tábor hiába próbálták oltani, addig nem sikerült, amíg meg nem ölték azt a törököt, aki a templomot felgyújtotta.

Történt egyszer, hogy a törökök megrohanták a templomot, amelyet ki akartak rabolni. Egyik vezér lovának patája úgy helyelyedt egy kősziklába, hogy nem bírt megmozdulni. E lö patájának nyoma ma is tisztán látható, mert az a szikladarab,

amelybe a török vezér lovának patája beleszorult, a templom falába van beépitve. Egy esetben az egyik török vezér azt mondta, hogy ő nem hisz a csodákban és megmutatja, hogy ő belovagol a gyaurok templomába. Lóra szállt, bement a templom ajtaján és a kegykép előtt holtan bukott le lováról. A lova szintén a templomban pusztult el. Egy értékes drága nyakék csillog ma is a képen, amelyhez egy újabb csodálatos esemény emléke füződik. Egy szolgáló leány egy barátjával el akarta lopni a nyakéket. Behatoltak a templomba és amikor a szolgálóleány felállt a kegyoltárra, hogy a nyakéket levegye, az egész teste megmerevedett és nem bírt megmozdulni. Társnője kétségbeesetten hívott segítséget és a bünös leány csak akkor tudta tagjait megmozdítani, amikor az összegyült hívők térdreborulva imádkoztak.

Érdekes az is, hogy miképen került Szüz Mária képe a radnai kegytemplomba. 1668-ban egy Virchrossa György nevü 80 éves szentéletü férfi a radnai, akkor még kis kápolna részére egy Mária-képet vett egy olasz kereskedőtől. A képet a kápolnába helyezte el és a hívők Szüz Máriának ezt a képét nagy tiszteletben tartották. A kép egyszerű olajos papírra van nyomva és a tüzve-

szedelmekből való csodálatos megmenekülése éppen ezért rajongással tölti el a hívőket. A kép eredetileg fakeretben volt elhelyezve, 1770-ben azonban a jólelkü adakozók arany és ezüst pénzádományából készült az a színezüst keret, amelyben ma is látható. Ugy a Szüzanya, mint a gyermek Jézus fején szinaranyból készült korona és a Szent Szüz feje körül arany csillagok, arany jogar, több drágakő és a legendás arany nyaklánc van. A két szinarany Rudnay Sándor hercegprimás ajándékozta annak az emlékére, hogy 1820. április hó 8-án a kegyelmi templom vette át a csanádi püspök kezéből érseki hatalmának jelvényét: a palliumot.

A főoltár mellett mindkét oldalon üvegszekrényben számtalan ezüst fogadalmi emléktárgy van elhelyezve és az oltár mögött mankók, botok és a nyomorékok egyéb otthagzott eszközei vannak, amelyeket azok ajánlottak fel, akiket a csodatevő Szent Szüz meghallgatott és visszaadta testi épségét. A rajongó a lelkes hívők ma összegyültek a templomban a csodatevő kép elé, hogy lerójják hálájukat és áhitattal néznek fel a legendáktól glóriázott Szent Szüz képre, amely annyi csodát tett és még sok csodát fog tenni.

Tegnap minisztertanács volt.

(A cluji katedrális alapkövetétele)

Bucurestiből jelentik: Bratianu miniszterelnök lakásán tegnap délután öt órakor minisztertanács volt, amelyen a kormány tagjain kívül *Ferechide*, a szenátus és *Orleanu*, a kamara elnöke is megjelent. A törvényhozó testületek elnökei azért vettek részt a miniszterek tanácskozásán, hogy előterjesszék azokat az intézkedéseket, amelyek a parlament közeli megnyitásával kapcsolatban szükségesek voltak. A minisztertanács a parlament megnyitásának végleges időpontjául október hó 15-ét állapította meg.

A cluji görög-keleti katedrális alapkövetéleli ünnepélyén *Bratianu* miniszterelnökön kívül *Banu*, *Cosma*, *Mosoiu* és *Florescu* miniszterek vesznek részt. A minisztertanács tudomásul vette, hogy az ünnepségeken *Károly* trónörökös is megjelenik. *Bratianu* miniszterelnök és *Mosoiu* közlekedésiügyi miniszter Clujról *Oradea-marera* utaznak, majd több biharmegyei községet látogatnak meg, ahol részt vesznek az újonnan épült állami iskolák felavatási ünnepélyén. A legközelebbi minisztertanács kedden lesz.

Bucurestiből jelentik: A brasovi liberális párt küldöttsége ma megjelent *Anghelescu* közoktatásiügyi miniszternél és kérte *Maiorescunak*, a brasovi prefektusnak elmozdítását. A küldöttség ezután *Bratianu* miniszterelnököt kereste fel.

Idegének jelentkezése Aradon.

(Kiknek érkezett meg a tartózkodási engedélye.)

(Saját tudósítónktól.) Az aradi állambiztonsági hivatal (sziguranția) felszólítja az alább következő idegeneket, akiknek tartózkodási engedélye Bucurestiből érkezett, hogy okmányaikkal 8-án hétfőn délelőtt 8-12-ig jelentkezzenek *Demsoreanu* komisszáriusnál.

Mária Gajdosik, Pavlicsek Ödön, Rokensteni Carolina, Hrabovszky Desideriu, Cibula Alexandru, Jarebinszky Michael, Treitnar Franciska, Zupanak Amália, Erdei István, Seicker Károly, Eisen Eduard, Dochnal Ferenc, Laczay Antal, Kuntz Mária, Schmidt Francisc, Schwartz Lipótné, Mraz Ekaterina, Koman Mihály, özv. Kovács Sándorné, özv. Ecker Mánóné, Konrad Péter, Veiner Ferenc, Oehme Paul, Weiszberger György, özv. Pollák Ignác, Ökres Erzsébet, Schreiber Róbert, Szóke Erzsébet, Urbán Ernő, Kardos Andrásné, özv. Steinhach Józsefné, Dunai Ferenc, Szabó Rozália, Reiner Mór, özv. Korger Károlyné, Sztankova Helén, Nyirő Emilia, Szegedi Sándor, Spitzman Jánosné, Pálfi Gyula, Müller László, Hoffmann Arthurné, Zin-

ner Lajos, Abai Gyuláné, Schubert Lina, Streb János, Szóke Pál, Szentjóni Erzsébet, Boros Juliana, Hofmeister József, Rosenberg Jenő, Schwartz Zsigmond, Frankel Béla, Götzl Leopold, Weisz Árpád, Barth Carol, Gintzen Albert, özv. Rokenstein Sándorné, özv. Neff Veronka, Oláh Péter, Szabó Árpád, Farkas Rudolf, Ullman Eugen, Mihalcsek György, özv. Tapolcsányi Gézáne, Göbl Fridrich, Reinhardt Eszter, Veigner Emil,

József főherceg és Ruprecht trónörökös.

(Uzgalmak egy állítólagos müncheni ut miatt. :- Magyar cáfolat. — Londoni hír Zita királyné utazásáról.)

Diplomáciai és politikai körök két napok óta izgatja az a hír, hogy *József* főherceg és neje *Augustia* főhercegnő Münchenbe érkeztek volna. Állítólag inkognitóban *Csáky* gróf névre szóló utlevéllel utaztak át Ausztrián. Az utazás célja szoros összefüggésben lenne a bajor monarchista mozgalommal, amely *József* főherceget és *Augustia* főhercegnőt nemcsak azért érdekelné, mert ez utóbbi léven bajor hercegnő, szoros rokoni kötelezettségekben áll *Ruprecht* trónörökösrel, hanem azért is, mert Münchenben, állítólag a magyar trón-

Kertész Aladár, Höbert Ottilie, Martin Karol Eduard, Adler Ernő, Treger Rudolf János, Szemári György, Takács Sándor, Turri Sándor, özv. Szepesi Jánosné, Kirsch Márton, Dangl Anton, Cseh János, Ulrich Géza, Rác András Béla, Varga Nagy Gyula, Balázs Jakab, Veimer László, Schmidt Mária, Pap Alajos, Frik József, Elin Joanovici, Grün Margit, Humerecher Tódor, Szilágyi Józsa, Weisz Ferenc, Goldman József.

sorsáról is tárgyalások folynak. Magyar hivatalos helyen a legerélyesebben megcáfolták *József* főherceget müncheni utazását, ennek dacára a Rador távirati irodama az alábbi berlini és londoni tudósításokat telegrafálta:

Berlin. Politikai körökben nagy szenzációt keltett az a hír, hogy *Habsburg József* főherceg Münchenbe érkezett, ahol *Ruprecht* bajor trónörökössel tárgyal. Londonból jelenti a „Daily Express” hogy *Zita* excsászárné is Münchenben tartózkodik és a monarchista körökkel érintkezésbe lépett.

Eletfogytiglani fegyházra ítélték a gyilkos aradi cipészsegédet.

(Féltékenységből gyilkolta meg vadházastársát. :- A gyermek megölését önkivételben állapították ki bűnösnek. :- Píllanatképek az érdekes főtárgyalásról.)

(Saját tudósítónktól.) Reggel kilenc óra... Az aradi törvényszék hatalmas esküdtszéki termét zsufolásig megtölti a kíváncsi közönség.

A kétféle gyilkossággal vádolt *Komáromi Antal* ezúttal cipészlegény bűntudatát tárgyalja. Mindenki a büntetés nagyságát beszélgeti előtte. A hangulat a gyilkos mellett van. Sokan sajnálják, de az ártatlan kisleány meggyilkolásáért a legszigorubb büntetés alkalmazását várják. Az asszonyért nem volt kár — mondják — mert az volt a tulajdonképpeni okozója a véres kettősgyilkosságnak.

Délelőtt féltízór bevonul a két tagú büntetőtanács a terembe, melynek tagjai *Kovács József* táblabíró főtárgyalási elnök és dr. *Ursu János* táblabíró a bűntudat referense. A vádhatóság képviselőjében *Gitta* Agoston királyi ügyész van jelen. *Komáromi* védelmére pedig dr. *Kele* Sándor ügyvéd van hivatalból kirendelve. A jegyzőkönyvet *Ciumplia* Péter főtárgyalási jegyző vezeti. Az elnök megállapítja, hogy valamennyi megidézett tanu jelen van és elrendeli a vádlott elővezetését.

A vádlott.

Két fegyveres fogházor kíséretében jelenik meg *Komáromi* Antal harminckét éves cipészsegéd.

Ijedten néz körül a nagy termet zsufolásig megtöltő közönségen, meghajlik a taláros bírák előtt és leül a vádlottak padjára. *Komáromi* Antal a gyilkosság elkövetése óta nagyon megváltozott. A főtárgyaló ember szervezetét a főtárgyaló levegője súlyosan megviselte. Halál sápadt beesett arca ijesztőleg hat a jelenlévőkre és tekintete elárulja, hogy két ember életét oltotta ki könnyörtelenül. Szürke fegyverruha van a gyilkoson, tisztán és rendezten megborotválkozva jelent meg a bírál előtt, akik felelősségre vonják és megbüntetik súlyos tetteiért.

Komáromi Antal vallomása.

Ciumplia jegyző felolvassa a vádiratot, majd *Kovács* elnök felszólítja a vádlottat, hogy a leg részletesebben adja elő a gyilkosság lefolyását, aki a következőképpen mondja vallomását:

Beismerem, hogy bűnös vagyok. Megölttem vadházastársamat *Thoma* Jánosné, született *Klein* Borbálát és annak kisleányát *Boris* kát. Nagyon szerettem a hűtlen asszonyt, aki csak rövid ideig viszonzta érzelmeimet, megunt és mindenképpen azon volt, hogy elhúzza magát. Mindent eltűrtem tőle, minden parancsát teljesítettem, de akkor már nem bírtam tovább és meggyilkoltam. Tetteim elkövetése előtt soha sem gondoltam arra, hogy meggyilkolom, ez a gondolat csupán az utolsó pillanatokban fogamzott meg zavaros agyamban.

Az emlékeztetés reggelen

nyolc órakor mentem faza lakásomra, mert onnan éjszákára feleségem kizárt. Tiszta ruhát és ételt kértem az asszonytól, aki azt megtagadta. Akkor legalább egy csókot adjal nekem — mondtam. Ő feltételül hatalmasan mellbevágott, úgy, hogy leestem a konyhában a földre. Magam mellé rántottam a hűtlen asszonyt, felkaptam a közlemben levő fejszét és avval agyonsújtottam. A vér látására még jobban felbőszített, a ekkor szaladt be a konyhába a hét éves *Boris*ka, azt is lefőttem. Ez után megmostam kezeimet, bezártam az ajtót benéztem *Ferenczy* nevű szomszédomhoz, akinek azt mondtam, hogyha feleségemet keresik, mondja, hogy Gyorokra utazott. Még a gyilkosság elkövetése előtt elloptam az asztalról az asszony pénztárcáját, amelyben 29 lei volt. Ezt a pénzt különböző korcsmákban elittam, úgy, hogy délelőtt tíz órakor már ittas voltam. Féltékenységből végeztem az asszonnal. Tűrtem, hogy naponta megverjen. Kirugjon és míg én a fűkamrába aludtam, ő szeretőjével kényelmesen feküdt az én ágyamban. Kérem a bíróságot, hogy ezt vegye tekintetbe.

A tanuvallomások.

A törvényszék tizenkét tanút hallgatott ki *Komáromi* Antal előéletére nézve. Valamennyi tanu egybehangzóan azt vallotta, hogy 1920-ig a vádlottat becsületes józanéletű gondos embernek ismerték, aki állandóan dolgozott és a rábizott munkát becsületesen elvégezte. Mióta *Thoma* Jánosnéval összekerült azóta züllött el anynyira. Nagyon szerette az asszonyt, aki az utóbbi időben tudni sem akart róla. *Komáromi* elakarta venni feleségül az asszonyt, de ez nem akart hozzá menni, mert már egy másik emberrel élt együtt. A törvényszék a tanuakat a vallomásukra megeskette.

A perbeszéd.

Siri csendben kezdte meg *Gitta* Agoston királyi ügyész a vádbeszédét. Szigorú büntetést kért a vádlottra, aki emberi mivoltából kivetkőzve, teljesen józan állapotban meggyilkolt egy asszonyt, akihez szoros kötelekék fűzték és egy ártatlan hét éves kisleányt. A törvényszéki orvosok megállapították, hogy *Komáromi* épelméjű, így felelősségre kell vonni tetteiért és méltó büntetésben részesíteni, Gyilkossággal, szándékos emberöléssel és rablással vádolja *Komáromi* Antalt és a büntetőtörvénykönyv idevonatkozó szakaszának alkalmazásával kéri a büntetés megállapítását. Dr. *Kele* Sándor védő kifeltette a bíróság előtt, hogy a vádlott nem követett el gyilkosságot, csak öntudatlan állapotban embereket ölt és az enyhítő körülmények figyelembevételével kérte a büntetés megállapítását.

Az ítélet.

Délben fél egy órakor hirdette ki *Kovács* József táblabíró az ítéletet, amely szerint a törvényszék *Komáromi* Antalt kétféle bűntudatban, emberölés és lopás bűntudatában mondtotta ki bűnösnek és ezért össz-büntetésül életfogytiglani fegyházbüntetésre ítélte. A közzétett a minősítés megállapítása miatt fel-lebbezett. A vádlott és védője pedig enyhítésért jelentette be fel-lebbezését az ítélet ellenében.

Tinta a szenteltvíz-tóban.

(Templomgyalázó fiatalemberek.)

Budapestről jelentik: A múlt év Karácsonyán néhány részeg fiatal ember tintát öntött az Angol Kísasszonyok templomában elhelyezett szenteltvíztartóba. A hűvek, akik bemártották ujjukat és keresztet vetettek, betintázták homlokukat. Másnap három fiatalember jelent meg a plébánosnál, akik rövedelmesen beismerték, hogy ők követték el az ostoba csínyt, de azonnal mentegették magukat, hogy mindannyian részegek voltak és korcsmai borozgatás alkalmával határozták el magukat erre az ostoba tréfára. A plébános bejelentette az esetet a rendőrségnek, amely a három fiatalember, Szabó Árpád 20 éves református vallású géplakatos, Fekete László 28 éves református vallású villamos kocsivezető és Balogh Jenő ágostai evangélikus vallású műlakatos ellen templomgyalázás címén megindította az eljárást. Az ügyet tárgyalták a járásbírószágon, mely a büntető törvénykönyv 191. szakaszába ütköző, a vallás szabadságának gyakorlata ellen elkövetett vétségben mondta ki bűnösnek a vádlottakat és egyenként elítélte őket 2—2 heti fogházra és 5000—5000 korona pénzbüntetésre.

Félmillió „somaták”

toboroznak Spanyolországban.

Milyen hadsereget akar Primo de Rivera

Madridból táviratozzák: A spanyolországi katonai uralomról mindeztideig semmi biztosat nem tudott az európai sajtó. **Primo de Rivera** kezdeményezéseit általában egynek tekintették Mussolini szándékaival. A spanyol diktátor elhatározta, hogy 450 ezer főből álló védőrséget szervez az országban. Az első pillanatra úgy látszik, mintha e kifejezés alatt a spanyol ország fascizmust kellene értenünk. Valami olyasmi, de mégis más.

Kik lesznek a somaták? Honnan erednek? A somaták egy régi kataloniai történelmi intézmény és e két szónak som attens (soyons al tentifs, hogytink eberek) összevonásából ered és világosan mutatja, hogy ez intézmény célja megvédeni a közrendet a gonosztevők és az agitátorok ellen. A somaták a mezel rendőrség egy intézménye volt. Amikor a brigandák faluhelyeken elkövettek valami gonosztettet, a templom harangjai „megszólaltak a somatákhoz”; a parasztok felfegyverkeztek és a bűnösöket üldözni vették.

A somaták fontos szerepet játszottak 1808-ban, a spanyol háború alatt. Akkoriban polgári őrségként működtek katonai felügyelet alatt. A legutóbbi évek szindikalista és anarchista mozgalmak Kataloniában e gárdát újból életre hívták. Ma a somaták: *fehégúr-*

da, amely szorosban együttműködik a rendőrséggel és a közhatalóságokkal.

A somata szervezet tagjai nem viselnek egyenruhát. Fegyvereit — szabályszerű Mauser-puskák — minden somata otthon tartja. A somaták vasárnaponként rendszeres katonai gyakorlatokat végeznek. A toborzás az alsó néposztályban történik; hivatalnokok, kisgazdák, kisiparosok között. A somaták szervezete bármely pillanatban

Fiume — agóniában. (A haldokló tengerparti város.)

(**Abbáziai levél.**) Gyönyörűség és büszkeség volt valamikor Abbáziában nyaraló magyarnak áthaladni Fiuméba. Amikor az Ungaro Croata termeshajója közelében megütötte fülkét szirének bugása, emelődaruk sivatása s a szénrakodók siketítő dübörgése. S menél közelebb jutottunk a mólóhoz, az óriási raktárházak körül dolgozó emberek nyüzsgése, matrózok raja s egy elevenen liktető kereskedelmi élet hangos zivaja tárult elénk az árbócerdők mögött, hatalmas tengerjárók körül. Amint az Adamovich-mólóra léptünk, egész emberáradat sodort bennünket ragyogó szállodák, zsufolt kávéházak mellett a korszóra, ahol viruló élet eleven és zajos liktetése kábított el bennünket.

Egyszer volt... Soha nem éreztem oly mélyen Dante szavait, mint az idén, amikor tíz hosszú esztendő után tettem meg ugyanezt az utat: „Nessun maggior dolore...” Valóban nincs nagyobb fájdalom, mint nyomoruság közepette visszaemlékezni a boldog időkre. Abbázia megint a régi kezd lenni. Magyar szó végig a strandon, elégedett, boldog arcok és jókedv mindenfelé, fényes hotelek, nagyszerű kiszolgálás, páratlan előzékenység különösen a magyarok iránt, akiknek a szezon újból való felvirulását köszöntik nyíltan és őszintén az abbáziatok. Felfrissült itt minden, szépül és fejlődik, mint a szépaszony, aki hosszas, bánatos özvegységből újra a világba lép, ragyogni és hódítani.

S aztán hajóra szálltam. S vitt az olasz gőzös Fiume felé, amely még mindig nem tudja: *olasz-e, vagy horvát?* S ahol D'Annunzio kalandos napjait úgy emlegették, mint rémvidéket. Már jóval Canthridán túl járunk s az egyre közelebbi partokat halálos néma csönd őrli meg; a nagy raktárházak üres, néptelen kötőmög, a daruk unottan merednek az égnek, hajók körül nem füstölnek, árbócok, vitorlák sehol, csak egy-egy kimustrált parti gőzös fekszik félig leszerelten, árván és elhagyatottan a köpart mellett. De sehol, véges-végig egyetlen lélek nem látszik, az egész part, a punto franco, a sok raktárház mintha egy elátkozott

mozgósítható. A somaták házkutatási, letartóztatási joggal rendelkeznek. Azokat, akik a fogságból szökni akarnak, te is lehetnek.

Spanyolországban hasonló intézményeket már több ízben próbáltak felállítani, de minden kísérlet csődöt mondott. Egyedül a katalnai somaták bizonyították megbízhatónak s most e szervezetet akarják a spanyol diktatura védelmére az egész országban felállítani.

világ lenne, ahová az élet fél be nyomulni, vagy ahonnan az élet sietett elmenekülni...

S kiképsz a mólóra, s előtted a nagy tér, melyen a perzselő nap szikrázik, de *alig egy-két bennszülött lézeng*. Lerongyolódott hotelek, megszünt kávéházak és üzletek közt a korszóra vonulsz, ahol az abbáziai vendégek az egyetlen nyüzsgők, akik azt hiszik, hogy Fiumében minden olcsóbb... Csupa olasz szó mindenütt, ahová bemegy, de mindenütt *elnyomott só hajók, sőt sokszor hangos sírások* a nagy, a végzetes és feltartóztatlan hanyatlás fölött. A Karszt alagútján nem dübörög be többé a városba a Budapest—Zágráb felől jövő vonat, a vasútállomás egész környéke néptelen, a sorompó, a híres sorompó, mely naponta tizszer-husszor megállította a forgalmat, mert a vonat jött, most tárva nyitva rozstásodik s a szem hiába tekint végig a tenger síkján, sem Cherso felől nem látható oceánjárók füstje, sem a mólókról nem készül a nyílt tengerre egyéb egy-egy motorcsónaknál vagy halászbarkánál. A gyárkémények már rég nem füstölögnek, csak egy-kettő ereget néha egy kis felhőt az égnek, gyatra foszlányait az egykori dicsőségnek. Elfacsarodó szívvel szállok a hajóra, mely visszaviz Abbáziába. Nem is nézek vissza, nem is vágyom vissza. Rettenetes nézni egy drága és szívünkhez nőtt kedvesnek a halódását. (b. m.)

Egy liter bor — egy skatulya gyufa.

(Borvaluta Versecen.)

(**Versecről** írják.) Versecnek nincs újságja, nincsenek reklám-irodái, a verseciek minden áruba bocsátandó portékát az ablakokra, vagy az ajtókra kifüggesztett cédulákkal ajánlanak megvételre. A szomorú és rideg gazdasági helyzetet, a megélhetési viszonyok nagyfokú leromlását példázva, hogy Versecen ma ugyyszólván minden házon ott virít a hirdető cédula. Az egyik zongorát ajánl jutányos áron, a másik varrógépet, pipákat, ruhákat, butordarabokat. A legtöbbjét természetesen a középosztály családjai függesz-

tik ki, akik mint mindenütt. Versecen is a lehető legnagyobb szegénységben élnek, úgy, hogy kénytelenek háztartásaik roncsait elkötyavetyélni, hogy valamilyen módon fentartsák magukat.

A verseciek nyomoruságát — és egyáltalában Versec tipikus helyzetét — legjobban és legérdekesebben jellemzi a német városrész hirdetési cédulái. Köztudomásu, hogy Versec Jugoszlávia legelső bortermő vidéke és ismeretes az is, hogy a szőlősgazdák a borpiac abnormis helyzete következtében nem tudnak túladni termésükön. Ebben a városrészben, amelyben a szőlősgazdák zöme lakik, minden ház ablakában ott fityeg öregbetűs krással a cédula: *itt olcsó áron bor eladó*. A cédulákon legtöbbször föl is van tüntetve, hogy mennyibe kerül egy liter bor. Az egyik szőlősgazda — talán ez legjellemzőbb — tavalyi bort egy dinárért, *esetleg egy skatulya gyufáért kínálta eladásra*. Ez azonban még nem a legutolsó ár. Vannak gazdák Versecen, akik elkészülésükben hajlandók olcsóbbért is adni a bor literjét. Nem ritkaság az olyan hirdető cédula sem, amelyen *egy liter borért fél kiló krumplit kérnek*. Általában divatba jön lassanként Versecen is a cserkekereskedés. Borért — fát, ruhát, cukrot, krumplit cserélnek az emberek, úgy, hogy ma már majdnem tisztán a borvaluta a fizetési eszköz Versecen.

Leégett szálló.

(Tűzveszedelemben egy ismert kabaréművész.)

Nagyváradról jelentik: A cseh-szlovák határon levő Körösmező község „Korona”-szállójában vasárnap este **Várady Aladár**, erdélyi szerző jól ismert komikus tartott előadást társulatával. Az előadásra teljesen megtelt a Korona-szálló hatalmas nagyterme, amelynek falai — épp úgy, mint a szálló összes közfalai — fából épültek.

Előadás után a közönség éjjel után 2 óráig maradt együtt. Hajnali 4 óra lehetett, mikor észre vették, hogy a szállóban tűz ütött ki. — *A fából készült falak hihetetlen gyorsasággal égtek. A tűz vágatva rohant végig a folyosón, a vendégszobákon és a vendégeknek már annyi idejük sem maradt, hogy felöltözzenek.* Fehérnemükben menekültek ki a sáros utcára, a hűvös őszi éjszakába. Váradiek már a fojtó füsttengeren keresztül mentették ki az égő szállóból alig 1 éves kislányukat.

Harminc perc leforgása alatt porig égett a körösmezői Korona-szálló. A kár meghaladja a 150.000 cseh koronát, amelynek csak kis része kerül meg biztosítás révén.

Hogy áll a leu?

Okt. 6-án 100 leiert adtak

Nálunk:

2.61 svájci frankot.
7.68 francia frankot.
8.700 külföldi magyar koronát.
13.000 tényleges magyar koronát.
14.500 belföldi magyar koronát.
33.000 osztrák koronát.

Zürichben 2.5750 frankot
Párisban 7.80 frankot
Budapesten 9500—10800 kor.
Écsben 32.200 osztrák koronát
Berlinben 270.000.000 márkát
Prágában 15.60 szokott
Belgrádban 41.50 dinárt
Newyorkban 46 centet
Londonban 1 font 980 lel.

Kifosztott hegedűművész.

(Több száz millió értékét lopták el.)

Budapestről táviratozzák: Az Amerikából nemrég visszatért Rubinstejn Erna hegedűművész világiát, kirabolták. Az összes szekrényeket feltörték és nagymennyiségű fehérneműt, ruhaféléket, ékszereket és műtárgyakat több száz millió korona értékben elvittek. A betörés az alatt történt, amíg a művész jóteknő célra hangversenyezett és a tiszteletére rendezett banketten résztvevett.

Ezzel a távirattal egyidejűleg érkezett meg az a távirati jelentés, amely a művész hangversenyéről a következőkben számol be:

Budapestről táviratozzák: Rubinstejn Erna Hubay Jenő mester csodagyermek tanítványa egyetlen hangversenyét a budapesti Újságírószanatórium és a Zeneakadémia javára rendezte. A kritika megállapítja, hogy a művész be váltotta a csodagyermekhez fűtött reményeket és a legutolsó szereplése óta igen nagyot fejlődött. A közönség elragadtatással ünnepelte a bravuros játékot.

Behittott óvodák.

(Húszerbe utottak a temesvári óvodák.)

(Saját tudósítónktól.) Súlyos zavarba kerültek október elsejével a temesvári óvodák. A tanfelügyelőség október elsején beszüntette az óvodák fizetését és a tizenegy temesvári óvodát teljesen bizonytalan helyzetbe jutott.

Annakidején megemlékeztünk arról, hogy a közoktatásügyi miniszterium egy rendeletével megszüntette a temesvári óvodákat. Akkor küldöttség kereste fel Cosma Aurél dr. kisebbségi minisztert, Temesvár képviselőjét, aki meg is ígérte közbenjárását az ügy elintézésé céljából és a tanfelügyelőséghez írt levelében jelezte is, hogy a közoktatásügyi miniszter vissza fogja vonni az óvodák megszüntetésére vonatkozó rendeletét. A közoktatásügyi miniszter ugyanis téves információk hatására hozta tiltó rendelkezését és ezért Cosma Aurél dr. miniszter vezetésével küldöttséget terveztek, amely egy memorandumot nyújt át a közoktatás

ügyi miniszternek az óvodák visszaállítására érdekében. Rövid idő alatt már eddig 634 szülő írta alá a memorandumot, amit most sürgősen a közoktatásügyi miniszter

A radnai templomszentelés.

(Tömeges zarándoklás az ünnepségre. — Az apostoli kormányzó Radnán.)

Az esőáztatta országutakon zsolozsmákat énekelve gyalogolnak a zarándokok a Mária-radnai hálaadó ünnepségekre. A felhőtömegek közül néha-néha kibukkanó bágyadt napsugár megtörlik a bucsusok aranykeresztjén. A kegytemplom nyitott ajtaján tömjén illat árad ki és az ájtatos hívők hálalmája száll fel a szürkén égboltozat felé.

A zarándoklók első csoportja már pénteken reggel Radnára érkezett. Utána gyors egymásutánban jöttek a környékbeli falvakból úgy, hogy estig már a hívők tömege imádkozott a templomban és a templom körül. Egy-egy zarándok csoport érkezésénél megkondultak a kegytemplom harangjai és a ferencendi szerzetesek siettek a hívők fogadására. Aradról szombat reggel hat órákor indultak el gyalog az Élőrózsafüzér társaság tagjai és délután három órákor érkeztek Mária-Radnára a kegytemplom elé.

A sekrestyébe vezető folyósón a gyónást és vezeklést várók tömege várakozott reggel óta. A dél előtti szent misék után ünnepélyes gyászmisét tartott Kayser Lajos temesvári székesegyházi prépost-kanonok fényes segédlettel. Sik Jánosért a tűzvész alkalmával életét feláldozó tűzoltóért. Délig a hívők tömege teljesen ellepte a templom előtti teret. Sorra érkeztek a bucsusok, akiknek első útja a Kálvária uton a Golgotára vezetett. A kápolnák és szent szobrok előtt térdeltek a hívők könyörgő imákat énekelve. Délután két órákor Magyar Pál temesvári székesegyház apátkanonokja német nyelvű prédikációt tartott. Utána Olajos Lajos pécskai apát plébános kerületi főesperes prédikált magyar nyelven, méltatva ezt a napot, amikor hálaadó ünnepre gyűltek össze a római katolikus hívők, mert a kegytemplom, amelyet a tűzvész majdnem elpusztított, ma újra építve áll a hívők jóvoltából a hívők rendelkezésére.

Délután három órákor a szláv nyelvű hívőknek bolgárnyelven tartott prédikációt Kristofcsák Ferenc főesperes óbesenyői plébános.

Délután öt órákor érkezett meg Pacha Ágoston apostoli kormányzó automobilon Temesvárról. Kíséretében voltak: Fiedler István székesegyházi kanonok, Pacha István apát Temesvár-gyárvárosi plébános és Láng Aladár oldalkanonok, püspöki irodalgaigazgató. Az apostoli kormányzó ferencendi zárda papjai főesperes, Emánuel máriaradnai plébános üdvözlő stoli kormányzó felvonul a zöld

elő terjesztene. Az akciót Cosma Aurél dr. miniszter is támogatja és remélhető, hogy néhány napon belül kedvező elintézés nyer a betiltott óvodák ügye.

lombokkal és diadalkapuvál díszített kegytemplomba vezető uton. A kegytemplom előtt fehér ruhás leánykák várták a magas vendéget és rózsacsokrokkal hintették be útját. Az apostoli kormányzó baldachin alatt bevonult a templomba, ahol rövid üdvözlő könyörgések után lakosztályába ment.

Félhet órákor a papság az apostoli kormányzót a templomba kísérte és megkezdődött a hálaadó körmenet a kegyképpel.

Csodatevő Szűz Mária képét utóljára 1895 október hatodikán hozták ki a kegytemplomból. Az október hat nevezetes évfordulója a máriaradnai kegytemplomnak. 1895 október hatodikán volt kétszáz esztendeje, hogy a templom felépült a régi kápolna helyén. A kegyképpel az első csoda, amikor a törökök a régi kápolnát felgyújtották és a tüzet zsaránokok közül sértetlenül vették ki a hívők. Szűz Mária képét szintén október hatodikán törített. A kegyképet négy ferencendi szerzetes vitte a körmenet élén és utána jött baldachin alatt Pacha Ágoston apostoli kormányzó, akit a papság követett majd a hívők végeláthatatlan sora következett. A körmenet visszatért a templomba és hálaadó misé után a mai nap ünnepségei befejeződtek. Holnap vasárnap a felszentelési ünnepség tovább folytatódik. Az apostoli kormányzó püspöki misét tart és pápai áldást oszt szét.

Irodalom, művészet

Szép asszony kocsisa.

(Bemutató a temesvári színházban.)

Zsuffolt nézőtér előtt mutatták be Rajna Ferenc és Kulinyi Ernő három felvonásos operettjét, amelytől az igazgatóság a szezon slágerét várja. A szöveggény egészen látoit és számtalanszor jobban meglátott és megrajzolt alakokat állít a színpadra egy soványka, logikátlan mese keretében, amelyben a humort egyedül Sárvay Rózi, mint Málí képviselte, akinek temperamentumos, végtelenül eleven és kedves játéka az egész estén át valóságos tapsorkánokra ragadta a közönséget. Lengyel Irén bájos Marianna volt. Szestény Thysa szerepében mutatkozott be a társulat új operaénekesnője, Süveges Aranka, akinek a második felvonásban előadott dalával szenzációs sikere volt. Ugy őt, mint Sárvay Rózsi gyönyörű virágokkal lepték meg a tisztelőik. Deésy Jenő mint Loisl nem tetszett nekünk. — Olyasvalakit játszott, aki nem tud németül, pedig a szerep szerint éppen egy német fiut kell adni, aki nem tud magyarul. Vénusz Árpád tulmerev, tánca egyenesen kinos. A színpad, különösen a második felvonásban nagyon szép volt. Fővárosi levegőt árasztott.

A zenekar és a kórus meglehetősen jól tartották magukat, ami azért könnyű dolog volt, mert a zene ismert operettek és operák legismertebb dalaiból van összeállítva.

Az előadás és a darab kiállítása nagyon tetszett a közönségnek. Szívesen hallgatta az ismert melódiákat és számtalanszor ujrátáta különösen Sárvay Rózi és Deésy Jenő pompás, eleven, színes táncait. Ha nem tévedünk, az új operett nem sokára jubilálni fog. —(él.)

* Az aradi színház műsora. Vasárnap délután Szépasszony kocsisa. Este Az asszony verve jó. Népszínmű Hétfő: Marinka a táncosnő. A) Kedd: Bátor Salamon bohózat. B) (Bemutató.) Szerda: Bátor Salamon C) Csütörtök: Szevillai borbély. A) Lepa Dora fellépéssel. Péntek: Newyork szépe operett. B) Szombat: Newyork szépe. C) Vasárnap d. u.: Az asszony verve jó. Este: Tangó királynő operett. Bérlétszűnet. (Bemutató.)

* A temesvári színház műsora Vasárnap d. u. Szépasszony kocsisa. Vasárnap este Szépasszony kocsisa. Hétfő: Trilby. Kedden: Hamburgi menyasszony. Szerdán: Lányom hozomány 500 millió. Csütörtökön: Lányom hozomány 500 millió. Pénteken: Hermelines nő. (Bemutató előadás.)

* Reinhardt elcsalja a Burgtheater művészeit. Camillo Castiglioni kötelezettséget vállalt, hogy Reinhardt bécsi színházát, a Josefstädter Theatert 10 évig bőkezűen finanszírozni fogja. Reinhardt számára így tehát biztosítva van a szükséges tőke és ezért a napokban már meg is kezdte az átalakítási munkálatokat. A Josefstädter Theater valószínűleg február elején fog megnyitni. A társulat szervezésén Reinhardt mostan dolgozik. Jelenleg a Burgtheater több művészeivel tárgyal, hogy azok az állammal kötött szerződéseiket felbontsák és hozzá szerződjenek. Mindenekelőtt a Burgtheater két elégedetlenkedő kiválóságát, Bleibtreu és Medelsky asszonyokat akarja megnyerni. Hugo Thiniget máris áttesztelte a Burgtheatertől. Szintúgy elszerezte Hermann Rombergert is. Rácul Aslannal mostan folytat tárgyalásokat és reméli, hogy ezt a művészt is megnyeri a Josefstädter Theater számára. Ha Reinhardt csábításait tovább folytatja, úgy a Burgtheater lassanként star nélkül marad.

* Az aradi színház hírei. Bátor Salamon. — Amint előre is sejtethető, egy nagy szerű bohózatról van szó, amely hivatva lesz sok-sok kellemes estét szerezni az aradi közönségnek. Hogy mennyire a siker biztos kiáltásaival kezdi meg aradi pályafutását ez a bohózat ujdonság, arra nézve csupán a következőket soroljuk fel: Bátor Salamon és az elmúlt szezon feledhetetlen emlékü Ártatlan fion Juanjának szerzői ugyanazok. Azután ez a Bátor Salamon, amint majd kiderül, tulajdonképpen nem is valami bátor legény, aki egész sereg kacagtatóan komikus helyzetbe kerül, életmentőnek deklarálják a senek a révén házasodik is. Végül pedig Bátor Salamon aradi megszeme lyesítője a közkedvelt, kiváló bohó zati színész, Darvas Ernő lesz. — Vasárnap két énekes darab szerepel az aradi színház műsorán. Délután a Szépasszony kocsisát játszik ez uttal is Balogh Bóskével és Selmeri Mihállal a vezető szerepekben. — Este sok esztendő szüneteltetés után Lukácsy Sándor híres népszínművét: Az asszony verve jó-t elevenítik fel elsőrangú szereposztásban. — Marinka a táncosnő az elmúlt hét szenzációs operettujdonsága kerül hétfőn ismét színre. A szép muzsikájú, nagyszerű Gilbert operettet hétfőn

is a bemutató bevált szereposztásában játszóak.

Temesvári színházi hírek. Vasárnap délután 3 órakor olcsó helyárakkal, este 9 órakor rendes helyárakkal a Szép asszony kocsisa kerül színpadra. — Trilby Maurier és Potter régi híres idegizgató darabját ujtja fel a színház hétfőn este. Trilby híres szerenét F. Sugár Teri játsza. Swengalit, melvet haidan Krecsányi korában Fekete Mihálytól láttuk, most Sipos Zsigmond játsza. A Trilby előadása már 8 órakor kezdődik. A közönség szíves figyelmébe ajánljuk, hogy Trilby előadásától kezdve 8 órakor kezdődnek az esti előadások. Az esti pénztárnnyitás tehát 7 órakor lesz.

Az idei hangversenyszerep Keéri-Szántó Imre zongora művész hangversenye nyitja meg. Amsterdamban, Berlin, Bécs zenekritikái, mint a ma élő Chopin játékosok legjobbját ünnepeleék. Budapesten — a sajtó hazájában — hét telt ház előtt játszott. Csehszlovákiai három hangversenye után romániai körutra jön a fővároson kívül még 1—2 feleletéből zenei életet élő városban — közük Aradon is — ad egy-egy hangversenyt. Aradi hangversenyt e hó 21-én az aradi anya- és gyermekvédelő szövetség javára adja.

Nagy Géza fényképész műtermében speciál gyermek és művészi portré felvételek, valamint akvarel és fényképnagyítások. Interieur felvételek kívánságra a lakáson. Műterem: Polgári Takarékpénztár épületében, földszint. (megyeházzal szemben.)

Hol vagy?

'Az aradi államrendőrség Nick Carter és Scherlock Holmesei most egy becsületes embert keresnek. Kísérő tucsa eset. Mert hát mit is akarhat a rendőrség egy becsületes embertől? Példig már harmadik hónapja folyik a legszorgosabb kutatás utána. A detektívek az éjt a nappalal egyéttéve keresik a bujkáló becsületeset, de mindmáig. A jövő kor oknyomozó története biztosan fejezeteket fog szentelni a modern Drogenesek hű bavaló munkájának.

A dolog onnan ered, hogy egy Rainovici Constantin nevű uri szélhámost elfogott a rendőrség. Az őrizet alatt levő gentleman előkelő rancesolással jelentette ki, hogy többek között Aradon is megkérőzött egy kereskedőt hatvanezer leiel. Hogy kit, azt nem tudja, elvégre nem kalendárium az ő feje. Aztán meg arra való a rendőrség, hogy kutatasson. És a rendőrség már három hónapja megindította a nyomozást a megkérőzött ismeretlen, de becsületes ember kézrekerítésére. A lapokban közölt felhívások is eredménytelenek maradtak, pedig meg volt írva, hogy nem lesz a kereskedőnek semmi baja, csak jelentkezzen. Sőt visszakapja a hatvanezer leiel. Minden hába.

A becsületes ember bujkálásának valami rejtett oka lehet. Talán világgyaluló lett, mert nagyon egyedül érzi magát, vagy olyan gazdag, hogy mit neki az a hetven ezer leiel, egy lépést sem érdemes érte tenni. Esetleg meghalt, a be-

csületes emberek rendszerint meg szoktak halni. De, hogyha él adunk neki egy-két jó tanácsot: Ha szégyenli az esetet, jelentse fel magát

Egyesül a jugoszláv katolikus és görög egyház.

(Folynak a tárgyalások Rómával. — A politikai viszonyok javulását várják az egyesüléstől.)

Saját tudósítónktól.) A jugoszláv politikának már hónapok óta egyik főkérdése a katolikus egyházzal való közeledés. A közvélemény és a sajtó sokat foglalkozik a kérdéssel és Janics Voja dr. valóságügyi miniszter beható tárgyalásokat is folytatott a Vatikánnal.

A jugoszláv állam és a katolikus egyház közeledése tulajdonképpen a jugoszláv pravoszláv és katolikus közeledését készíti elő és összefüggésben van azzal a jelentős és titokban már régóta folyó akcióval, amely az általános pravoszláv egyháznak Rómával való kiegyezésére, esetleg egyesülésére irányul.

Ez az akció ezidőszert Rómában állandóan napirenden van és ezt célozták azok a tárgyalások is, amelyeket a Vatikán annak idején Csioserin-nel, az orosz szovjetkormány külügyminiszterével és közvetve a Szovjetországban működő pravoszláv egyházzal folytatott. Ennek az eszmének a megvalósítása a XX. századnak történelmi jelentőségű ténye volna, amely nagy kihatással lenne a világpolitika jövő alakulására, Kelet és Nyugat viszonyának további fejlődésére is.

Természetesen a mozgalom sikerének egyelőre súlyos elvi és gyakorlati természetű akadályai is vannak. Hitelvi kérdésekben meglehetősen nehézséget okoz a két egyház között fennálló tulajdonképpeni különbségek áthidalása is, amelyek közül az ugynevezett legyelelmi parancsok (papok nőülése, Bajusz és szakálviselet) kérdése a könnyebb természetű okot, amiben mindkét fél könnyebben engedhet, míg a dogmatikus kérdések, főképpen a pápa primátuma, elsőbbsége, valamint a purgatóriumról és a Szentlélek származásáról szóló dogmák azok, amelyekben a katolikus egyház mindenképpen csak a merev ragaszkodás álláspontjára fog helyszedni. Ugyancsak nehézségeket okozhatnak a Keleti és nyugati egyház egyesülésének gyakorlati, politikai vonatkozásai, különösen a nyugati katolikus államok magatartásának kérdése is.

Mégis az akció szívósan folyik és mint a jelekből megállapítható, legelőször a jugoszláv, horvátországi katolikus egyház hivatalos körökben talál az eszme kedvező visszhangra. Itt a nagy orosz és a szerb pravoszláv egyház, valamint a horvát katolikus egyház egyesüléséből a szláv népek szere-

névtelenül, vagy talán bizony meg más követelésének behajtására, mondjuk engem, ígérem titokban fogom tartani a nevét. (p. g.)

péneket a világegyházban való megnövekedését tartják szem előtt. Nagy szimpátiával kísérik az akciót az emigrációban lévő oroszok egyes nagyközterjedésű körök is, sőt Szovjetország pravoszláv egyháza is, Tihon patriárkával az élen, igyekszik előmozdítani a mozgalom sikerét.

A jugoszláv állam belpolitikai konszolidációja szempontjából is elsőrangú fontossággal bír a horvát katolikus és a szerb pravoszláv egyház békés együttműködésének kérdése és ezért érthető, hogy a kormány a maga valláspolitikájával is igyekszik ezt a közeledést elősegíteni, amelynek végső megvalósulásáig természetesen még sok tárgyalás, vita és zsinat fog lefolyni a két egyház között.

HIREK.

A nagyköveti tanács kibővítése.

(Cáfolják a párisi cseh nagykövet kinevezését.)

Párisból táviratozzák: A csehszlovák lapoknak azt a híret, hogy a párisi cseh követet kinevezik a nagyköveti tanács tagjává, ahol a román és jugoszláv kormányokat is képviselni fogja, megcáfolják. A nagykövetek tanácsának in tézményét a békeszerződések alapján létesítették, tehát csupán a nagyhatalmak követei foglalhatnak benne helyet. Belgium sem tagja a nagykövetek konferenciájának.

— Október hatodika. Ma október hatodikán, a 48—49-es szabadságharc tizenhárom vértanujának kilézési évfordulóján az aradi minorita templomban d. e. 9 órakor csendes gyászmise volt. Az évtizedekkel ezelőtt az aradi közönség által alapított donáció kegyeltes megemlékezése volt a mai rekviem.

— Uj köztársasági elnök Kínában. Pekingből jelentik: Kína köztársaság elnökévé Cao Kut választották meg.

— Fontos aktákat loptak a francia vezérkartól. Párisból táviratozzák: A tegnapi éjszaka a francia vezérkar épületében egy vasszekrényt feltörték és abból nagy fontosságú katonai aktákat elloptak.

— Felrobbant ágyú. Königsbergből táviratozzák: Pilsuban lögvakolat közben egy ágyúzás felrobbant. A robbanás a tüzmestert és egy közkatonát megölt, huszonkét katonát súlyosan megsebesített. Nagyon sok katonára szenvedett még könnyebb sérülést.

— Harden merénylője felakasztotta magát. Berlinből táviratozzák: Cruse tengerész, akit tegnap a rendőrség Harden elleni merényléssel gyanúsítva elfogott, ma éjszaka felakasztotta magát.

— Uj napilap Bécsben. Miként bécsi szerkesztőségünk jelenti, tegnap jelent meg a keresztény-socialista-párt feltámasztott estilapjának, a „Wiener Stimmen“-nek első száma.

— A mecklenburgi herceg autókatasztrófiája Budapesten. Budapest-ről táviratozzák: A mecklenburgi hercegi párt a svábhgyi autótúra tre ningjén súlyos autóbaleset érte. — Autójuk az istenhegyi uton egy éles kanyarodónál neki ment egy fának. Az autó összetört, a bennülők pedig kiestek. A nagyhercegnő álkapocsuzódást szenvedett, férje pedig a fején sebesült meg. Mindketten hosszabb ideig feküdtek eszméletlenül, míg aztán segítségükre siettek.

— Elfogták a harmadik párisi kloroformos fosztogatót. Budapest-ről táviratozzák: A budapesti rendőrség a Schwarzer szanatóriumban megtalálta a párisi kloroformos fosztogató banda harmadik tagját, Kund Lajost. Kund Budapesten két táncosnőtől házassági ígérettel 20 millió koronát csalt ki. A házasságszédelgő ezuttal már harmadszor van a Schwarzer szanatóriumban.

— Eljegyzés. Molnár Margitát (Pecica-maghiara) eljegyezte Feil Ferenc tanár (Peregul-german) — (Minden külön értesítés helyett.)

— Házasság. Kádár Iny és Rácz József vasárnap d. u. fél 5 órakor tartják esküvőjüket az aradi izr. templomban.

— Az osztrák nagynémetek összevesznek a parasztszövetségen. Bécsi szerkesztőségünk jelenti: Az október 21-iki választásokon résztvevő pártok száma ismét megszorodott eggyel. A parasztszövetség felhatalozta eddig fennállott koalícióját a nagynémet néppárttal és önállóan vesz részt a választásokon. Ez a körülmény természetesen igen gyöngéíti a nagynémet néppárt amugy is kedvezőtlen esélyeit.

— Bérelton Kornei könyvtárban

— Az október hó 21-én Aradon hangversenyző Keéri-Szántó Imre zongoraművészről írja az amsterdami „Theatergids“: Ami Chopin játékát illeti, a híres Harold Bauer uttatja eszünkbe, gyöngéd, fölséges legatói menyei élvezetet nyújtanak a zeneértő füleknek. Chopin köllészetét hibeiben, tökéletesebben visszaadni alig lehet. Keéri-Szántó azon bársonvos játéku művészek közé tartozik, akik ellentétben a jelenleg felkapott zongora erőművészekkel — erejüknek nem az erős billentésében adnak kifejezést, hanem akik mint búvár, leszállnak a mélybe és Chopin köllői lelkének minden finomságát kihozzák. Ez azonban nem gátolja abban, hogy hangszerének ura legyen. A Liszt darabokkal egyenesen hámulatba eített tökéletes technikájával. Keéri-Szántó Imre diadalmashős zongorán és a jelenkor legnagyobb zongora művészei közül való. Ujjai alatt elbűvölőleg dalolt a zongora gyönyörű ráadásában.

— Cipészek! Egy nagyszabású, modern, a cipőipar minden ágát gyakorlati alapon felölelő szaktanfolyam veszi kezdetét jövő héten. Vezető Kiss Mihály budapesti cipőipari szaktanárr, kinek munkái szakmai körökben nagy feltűnést keltenek. Jelentkezni lehet: Kárvás Lajos cipész-mesternél, mint a hőnani szaktanárság elnökénél Str. Bratianu-stra mellett.) — Hétfőn este 7 órakor rendkívüli taggyűlés az ipar-kistermében.

LEGUJABB.

Massaryk elnök érdekes nyilatkozata.

Prágából táviratozzák: Massaryk elnök nyilatkozott a Sunday Timesnek Benes és Bethlen tárgyalásáról. Az elnök kijelentette, hogy

a tárgyalások sikeresek és a csehszlovákiai magyarok és németek a legjobb uton vannak, hogy a csehszlovák kormánnyal kibéküljenek.

Szakításra kerül a sor Franciaország és Anglia között. Az angol külpolitika-irónváltozás.

Londonból táviratozzák: A konferencián Curson kijelentette, hogy angol felfogás szerint Német ország képtelen azonnal jelentős összegeket fizetni. A Ruhrvidék megszállása nem volt igazi útja a bizonytalan időre kitölt fizetések biztosításának. Ennek az lesz a következménye, hogy Németország elkeseredése esetleg belső összeomláshoz vezet. Nagybritannia várja Franciaország legközelebbi javaslatait — mondotta az angol külügyi államtitkár. — Ezeket a javaslatokat barátságos szellemben kívánjuk megvitatni. Tagadhatatlan, hogy a Ruhrvidéki megszállás hoz fűzött optimista várakozásokat, az eredmények megcáfolták.

Amint kitűnt a huzamosabb ideig tartó katonai megszállás elkerülhetetlensége, az olaszok leléptek a szinterről, Bonar Lawnak az az ajándéka, hogy a Nagybritanniával szemben fennálló olasz és francia tartozás törlendő azzal a feltétellel, hogy az angol jóvátételi tervet elfogadják, meglepő volt, ezt a nagylelkiséget azonban nem ismerték el. Angliának nem szándéka, hogy Németország pártját fogja és nem akarja megakadályozni Franciaországot abban, hogy elvegye azt, ami megilleti. Az angol jegyzékre adott francia belga válasz azonban megmutatta, hogy Anglia azon képessége, hogy a cél szerű intervenciót folytasson, nyilván végeszakadt.

mu ingatlanokat 290 ezer leírt Ardelean György és Cador Dimitrie és nejeinek. — Halmos József eladta a Strada Badea Cartan 3/11. számú házat 180 ezer leírt Asztalos Sándornak. — Szabó István és neje eladták a Calea Andrei Saguna 108. számú házat 90 ezer leírt ifj. Szabó István és nejeinek. — Szücs Eajos és neje eladták a Strada Minervei 24—36. számú házat 100 ezer leírt Czene Demeter és nejeinek.

= Egy bécsi tőzsdebizományos 100 milliós involvenciája. Bécsi szerkesztőségünk jelenti: Horvát Gyula tőzsdebizományos 100 millió osztrák korona passzívával fizetéképtelenséget jelentett.

= A Magyar Forgalmi Bank kibővítési bécsi telepét. Bécsi szerkesztőségünk jelenti: A Magyar Forgalmi Bank Franz Josef-kai fiókját teljesen átépíteti és lényegesen kibővíti. Az átépítési munkálatok már folyamatban vannak és a jövő hónapban valószínűleg befejeződnek. A Forgalmi Bank ezentúl Bécsben az eddiginél sokkal intenzívebb működést akar kifejteni kibővített fiókja révén.

Különfélék.

— Anyósok ligája. Az Egyesült Államokban liga alakult az anyósok védelmére. Az amerikai sajtó példák illusztrálja, hogy erre a ligára szükség van. Még csak nemrég történt, hogy egy Rosenwasser nevű bírónak ítéletet kellett hozni a Rosseau-család perpatvarában. A kihallgatás során a bíró a többi közt azt kérdezte, hogy milyen távol van az anyós lakása a fiatal házaspártól. „Több, mint két angol mértföld!” — hangozott a válasz. Rosenwasser marasztaló ítéletet hozott és megokolásban kimondotta, hogy a távolság elég nagy ahhoz, hogy az anyós ne háborgathassa a fiatal párt boldogságukban. Az ítélet kihirdetésénél a bíró általános ságban is több izléstelen megjegyzést tett az anyósokra. Erre az anyósokat védő liga elnöknőjétől, Griswold A. Klára asszonytól kellemetlen levelet kapott, melyben meghívja a legközelebb tartandó anyósnapra. Ezen meg fogják vitatni azt a kérdést is, hogy mennyiben veszélyeztetik az anyósok a fiatal házaspár békéjét.

— Az aszpirin feltalálója. A német orvostudomány e napokban megkülönböztetett tisztelettel ünnepelte Duisbergs Karl hatvanadik születési esztendőjét. Duisbergs az elberfeldi festékgyárak főnöke s ennek az embernek a jelentőségét, akit négy egyetem disz doktorává választott, néhány rövid szóban meg lehet mondani: az ő érdemének tulajdonítják legnagyobb részt az aszpirin, a fenacetin, a veronál

és sulfonál, valamint számos egyéb gyógyszer előállítását, amelyek ma mind az orvosi gyógyszerkészlet értékes részét teszik ki. Amikor negyven esztendővel ezelőtt az elberfeldi festékgyárakba belépett, közepes vállalkozást talált. Energiájának és az ő okosságának, amellyel felismerte a szinétikus kémia fontosságát, tulajdonítható, hogy ebből a gyárból világhírű vállalkozás lett, a mely jelenleg tizenháromezer munkást foglalkoztat.

— A részeges emberek életkora. Londonból jelentik: A kormány egy bizottságot megbízott azzal, hogy állapítsa meg, hogy milyen kort érnek el azok az emberek, kik semmiféle alkoholtartalmu italt nem élveznek és hogy meddig élnek azok, kik mérsékelt alkoholfogyasztók, illetve az alkoholfogyasztás szenvedélyes hivat. A bizottság munkásságáról a következő jelentésben számol be: A bizottság által megvizsgált három fentebbi kategóriába tartozó egyének száma négyezer volt. Azok, akik semmiféle alkoholt nem fogyasztottak átlag 51 évig és 22 napig éltek. Azok, akik mérsékelt alkoholfogyasztók, átlagos hatvanhárom év tizenhárom napos életkort értek meg, míg azok, akik mértéktelenül fogyasztották az alkoholt, anélkül azonban, hogy szándékosan részegre itták volna le magukat 57 év és 67 napig éltek. Azok, akik hirhedt részegesek voltak 53 év 13 napos életkort értek el. Az iszákosok tehát átlag hosszabb ideig élnek, mint azok, kik sohasem isznak alkoholt.

A magyar jóvátétel

(Tárgyalások Romániával.)

Budapestről táviratozzák: Lapjelentés szerint Bethlen miniszter elnök Genfben kijelentette a nagy hatalmaknak, hogy Magyarország mindama jóvátételi kötelezettségeket, melyekre a trianoni szerződés természetben leszállításra kötelezi, teljesítette Olaszország, Jugoszlávia, Lengyelország és Belgiummal szemben. Franciaországgal és Romániával, az eddig még ki nem elégített két igénylő állammal a tárgyalások folynak. A tárgyalások lefolytatása után Magyarország megbeszéléseket fog folytatni az utódállamokkal az elpusztított vasúti anyagokról.

A nagyhatalmak Bethlen eljárást tudomásul vették, miután az olasz, jugoszláv, belga és lengyel delegátusok kijelentették, hogy Magyarország eddigi kötelezettségeit pontosan teljesítette.

Csaszár:
IOAN NICHIF.

Közgazdaság.

Aradi valutaárak. (Október 6.) Francia frank 13.20, svájci frank 38.25, dollár 220, dinár 2.30, szokol 6.20, lira 9.70, angol font 990, magyar korona 0.0070, osztrák korona 0.0031. Kifizetések: Budapest külföldi 87, belföldi 145, Bécs 3.30, Prága 6.30, Zürich 38.60, Milano 9.75, London 985, Páris 12.95, Newyork 217.50, Belgrád 2.50.

Temesvári valutaárak. (Október 6.) Newyork 216.50, dollár 219, London 980, angol font 990, Páris 12.90, francia frank 13, Zürich 38.60, svájci frank 39, Milano 9.80, lira 9.90, Belgrád külföldi 2.45, belföldi 2.36, dinár 2.31, Prága 6.50, szokol 6.30, Budapest külföldi 85, belföldi 142, magyar korona 130, Bécs 330, osztrák korona 320.

Bucuresti tőzsdezárlat. (Október 6.) Kifizetések: Páris 12.74, London 9788, Newyork 218.50, Milano 9.74, Zürich 38.75, Bécs 0.0030.75, Prága 6.30, Budapest 0.00130. Valuták: Napoleon 790, léva 2, török lira 1.20, angol font 980, francia frank 12.90, svájci frank 39, lira 9.50, drachma 4, dinár 2.30, dollár 223, lengyel marka 0.0008, osztrák korona 0.0030, magyar korona 0.0080, szokol 6.40.

Zürichi nyitás. (Október 6.) Berlin 0.000.00080, Amsterdam 219.65, Newyork 558.75, London 2547, Páris 33.25, Milano 25.25, Prága 16.55, Budapest 0.03, Belgrád 6.45, Bucarest 2.57.50, Varsó 0.0007, Bécs 0.0078.6250.

Zürichi zárlat. (Október 6.) Berlin 0.000.00085, Newyork 559, London 2547.50, Páris 33.10, Milano 25.20, Prága 16.50, Budapest 0.03, Belgrád 6.45, Bucaresti 2.5750, Varsó 0.0007, Bécs 0.007875.

Budapesti devizaközpont jegyzései. (Október 6.) Napolcon 69000, Amsterdam 7600—8040, Belgrád 224—238, Berlin 0.0035—65, Bucaresti 94—107, lei 95—108, London 88200—92600, angol font 88700—93100, Milano 880—935, lira 890—945, Newyork 19400—20500, dollár 19550—20650, Páris 1155—1221, francia frank 1170—1236, Prága 0.0380—4.58, Varsó 576—620, Bécs 0.2740—29.60, Zürich 3440—3660, svájci frank 3460—3680.

— A bolgár jóvátétel. Szófiából jelentik: A bolgár kormány két és fél millió aranyfrankot folyósított a félévi jóvátételi tartozás első részleteként a francia illetve angol jegyben számlájára.

— Eladott aradi ingatlanok. Marginean Traján eladta a Strada Pescarului 17. és 19. számú házakat 170 ezer leírt Lukács József és nejeinek. — Mainescu Ilie eladta a Strada Gh. Lázár és O. Josif felkő 5. ingatlanát 340 ezer leírt Hönigesz Sebestyén és nejeinek. — Papp László és neje eladták a Strada Gen. Coanda 31—33. számú házat 50 ezer leírt Szőke Pál és nejeinek. — Vass Sándor és neje eladták a Poltura—Libásdülő 7. és 8. számú ingatlanokat 200 ezer leírt Asztalos Sándornak. — Asztalos Sándor eladta a Poltura—Libásdülő 7. és 8. szá-

„Fortunató.”

A rettegett kalandor legujabb rémtette. :: Kalandorfilm ma vasárnap. :: Az előadások kivételesen 3. 5. 7 és 9 órakor kezdődnek az

Urániban.

Ma kiállítás! D. POPOVICIU női divatüzletében, Ma kiállítás!

Arad, Bul. Reg. Ferd. (Boros Béni-tér) Motor állomás. :- Rendkívül olcsó árakkal :- Tessék megnézni!

Tul a dollárparitáson.

(Kép a világ legrágább városából. — Két millió egy levélbélyeg. — Berlinben csak aranyvalutában számolnak.)

Mig a kormány minden erejét megfeszíti, hogy mennél előbb tető alá juttassa a valutareformot és megteremtse az új jegybankot, a mely a „Bodenmark“-kal az arany valutát van hivatva visszaállítani, addig az egész német gazdasági életben tovább tart az árak csaknem elképzelhetetlen tobzódása.

Az aranyvaluta visszaállításának elvben való elfogadása természetesen elsősorban azt eredményezte, hogy a papírmárkától min denki szabadulni igyekszik, árúját pedig senki sem akarja papírmárkákért eladni, úgy hogy az árak ma már jóval túlemelkedtek a dollárparitásán és a világgiazi árak paritásán.

Berlinből Münchenbe az új a gvorsvonat második osztályán mástól milliárdba fog kerülni,

ami valamivel felette van a békeparitásnak. A villamosjegy ára 3 millió, a postai tarifákat pedig annyira felemelték, hogy a békebeli tarifának átlagban huszmilliószorosát teszik ki. Egy belföldi levél díja a jövő héten már két millió márka lesz. Az autótaxi negyvenmilliószoros és az egész vonalon ilyenek az árak, úgy hogy ma már egész Németország kétszázmillió márkás dollárkurzusra van berendezkedve.

Az ipari cikkek árai még ezen

Tisztviselők és alkalmazottak 10% kedvezményben részesülnek.

RENAISSANCE
divatáruház.
ARAD.

Str. Bratianu 2. ☺ Weitzer János-u, 2. Minorita-palota.

- 1 mtr. tiszta gyapju női kabát-szővet ... L. 280.-
- 1 mtr. legfin. velour kelme L. 390.-
- 1 mtr. tiszta gyapju férfi divat-kelme ... L. 265.-
- 1 mtr. férfi doubl kelme L. 465.-
- Gyönyörű mintás bélés 75-95 lei.
- Francia mintás flanell ... 49 lei
- Egy ruhára való trikó selyem L. 1290.-
- 1 mtr. selyem marocain, minden színben ... L. 250.-
- 140 cm. kabát plüss ... L. 575.-
- 1 mtr. kalap bársony L. 185.-
- 1 mtr. diftin selyem L. 235.-
- 1 mtr. Juttaszőnyeg ... L. 110.-

női és férfi angol szövetek, ruha selymek, ruha bársonyok, paplan szatonok, vásznak, harisnyák, függönyök, bútorszővetek, szőnyegek stb. legelőcsőbb beszerzési forrása.

a nivón is áthaladtak. Egy pár cipőért hat dollárt kérnek, egy pár keztyűért kétszázmillió márkát.

egy rend jó ruha ára nyolc angol font.

A kenyér ára a jövő héten már tizenegy millió, a vaj és zsír ára ötvenmillió békeparitáson áll. — Egy tojás három és fél millió márka. A vendéglők aranyban számolnak, multiplikátorral és ma már az a helyzet, hogy százmillió márkán alul a legegyszerűbb vendéglőben sem lehet megehédelni. Száz millió márka megfelel ma két és fél aranymárkának, már pedig békében a rendes polgári éttermekben másfél két márka volt egy ebédnek az ára.

Husnak kilója százmillió márka, rizs tizenötmillió, kávé százhuszmillió, tea háromszázmillió, zsír hetvenmillió, zsirszalonna hatvanmillió márka. Egy kiló bab tizenötmillió, borsó huszmillió, len-cse huszonkétmillió. Margarin kilója hatvanmillió, egy kiló rozs-liszt nyolc-kilenc millió árka. — Egy mázsa szén ára ma nyolcvan millió, egy köbméter gáz nyolc és félmillió, a villamos áramnak kilowattórája tizenhétmillió márka. Egy ujság másfélmillió márka, a könyvek árát tízmillióval kell multiplikálni, a legolcsóbb orvosi vizit hetvenkétmillió márkába kerül.

Virágcserep
minden méretben.
Fajence kályha,
ugyszintén
Chamotte téglá
kapható legjobb minőségben
Szilágyi & Comp.
aradi keramiai gyárában.
Telefon 556. 4914 Telefon 556.

SAKK.

Rovatvezető: Dr. Janny Géza.

21. Elhárított királycsel

Játszották Mährisch-Ostrauban 1923. júniusban.

Világos: Rubinstein, Sötét:

Hromadka.

1. e2-e4	1. e7-e5
2. f2-f4	2. f8-c5
3. Hg1-f3	3. d7-d6
4. Hb1-c3	4. Hc8-f6
5. Ff1-c4	5. Hb8-c6
6. d2-d3	6. Fc8-g4
7. h2-h3	7. Fg4xf3
8. Vd1xf3	8. Hc6-d4
9. Vf3-g3	Blackburne ját-szotta először a bécsi versenyen 1873-ban Anderssen ellen.
10. f4xe5	10. d6xe5
11. Ke1-d1	11. c7-c6
12. a2-a4	12. Bh8-g8
13. Bh1-f1	13. h7-h7 Sötét igen félénken játszik; jobb volt Hd4-e6
14. Hc3-e2	14. 0-0-0
15. He2xd4	15. Fc5xd4
16. c2-c3	16. Fd4-b6
17. a4-a5	17. Fb6-c7
18. Fc1-e3	18. Kc8-b8?

Sötét beleszalad a matthálóba. Még aránylag a7-a6 volt a legjobb.

19. Kd1-c2	19. Kb8-a8
20. Bf1-f3	20. Hf6-d5!
21. Fe3-g1!	Hiba lett volna 21. eXH, cXd
22. Fb3 a lehetséges c5-c4! miatt	21. Hd5-f4
22. Vg3-f2!	22. Fc7-b8 Most már látszik sötét 18. és 19. lépésének gyengesége.
23. g2-g3!	23. Hf4xh3
24. Bf3xf7!	24. Ve7-d6
- Vezérsere esetén sötét minőségét veszítse.
25. Vf2-b6!! 25. Bd8-d7
Vagy: aXV; 26. aXb+, Fa7.
27. BXF+, Kb8
28. BfXb+, Kc8, 29. Fa6 és nyer.
26. Fg1-c5 26. Bd7xf7
27. Fe5xd6 27. Bf7-f2+
28. Vb6xf2! 28. Hh3xf2
29. Fd6-c5!

Sötét feladta; figuraváltás elkerülhetetlen.

Rubinstein a gyönyörű játékmájáért az első szépségdíjat nyerte, Sakkhírek. Franciaország ez évi bajnokságát Ranaud nyerte meg. — A frankfurti nemzetközi versenyen Grünfeld lett első. A többi résztvevő ismeretlen és alig ismert fiatal német „mester“-ekből állott; gyárilag előállítva, egy helyi érdekű főversenyen kettő-három is.

En gross! En detail!

10%

kedvezményt adok

minden köztisztviselő és vasutasnak, ki magát, mint ilyen igazolni tudja!

Férfi öltöny szövetek	L. 190-550
Double szövetek...	L. 250-550
Reglán- és felöltő szövetek	L. 150-450
Női gyapju kelmék ruhára	L. 190-350
Női felöltő kelmék	L. 140-425
Női télikabát szövetek	L. 250-550
Velourok	L. 390-700
Selyem creppe marokkain	L. 240-600
Cilinder bársonyok	L. 280-380
Kalap- és kabát díttinek	L. 320
Egy mtr tiszta gyapju futó-szőnyeg	Lei 110
Egy mtr mosott vászon	Lei 39
Egy mtr 120 cm. batiszt scaifon	Lei 49
Egy pár női muszlin harisnya	Lei 35

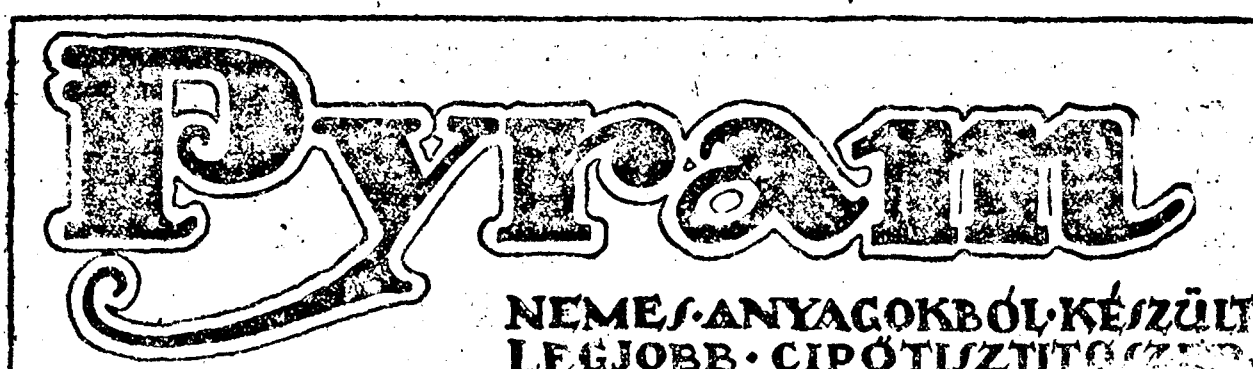
Schiffonok, vásznak, menyasszonyi kelengyék stb. legelőcsőbb bevásárlási forrása!

ORIENT-

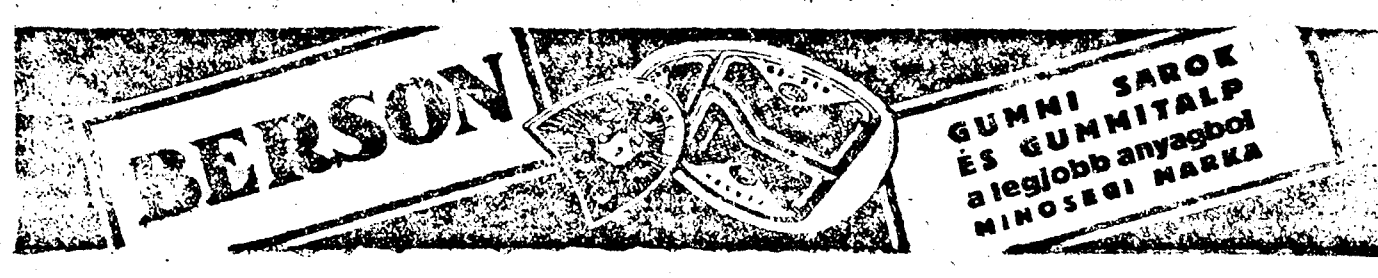
divatáruház

Str. Alexandri (Salacz-u.) sarok. Arad, Bulev. Regina Maria 18.

Mintákat vidékre ingyen és bérmentve küldök!!

PYRAM
NEMES-ANYAGOKBÓLKÉSZÜLT
LEGJOBB-CIPÓTISZTÍTÓ

BERSON
GUMMI SAROK
ÉS GUMMITALP
a legjobb anyagból
MINOSEGI MARKA

Horváth Balázs női divatterme

ARAD, Strada Barltiu 24. (Rákóczi-utca 22.) szám alatt.

Készít angol kosztümöket, felső kabátokat és mindennemű női ruhákat

Megérkezett a „CRUCEA ALBA“ luxus étterem barhelyiségében ARAD, a „Wiener Boheme“ szalon quartett. Minden este elsőrendű műsorral hangverseny, ez.

Dr. PASCUTIU
(ezelőtt Dr. Bácskay) főle

Himlő oltóanyag
legfrissebb állapotban
állandóan kaphatós
— detail és engros —

Hajós Arpád gyógyszerárta-
ban, ARADON,
a megyeházzal szemben.

Arany-, ezüst be-
váltása, legmaga-
sabb áron

Reiner Józsefnél ARAD, a Lutheránus
templom mellett.

Preotz óra-
ékezerjavító
műhely.

MANOMETER

és mindenféle mérőműszereket készít, javításokat vállal:

Gáspár műszerész, Arad, Str. Horia No. 1.

Javítás végeztetve beküldött műszereket rövid idő alatt vissza küldöm. **Telefon 315.**

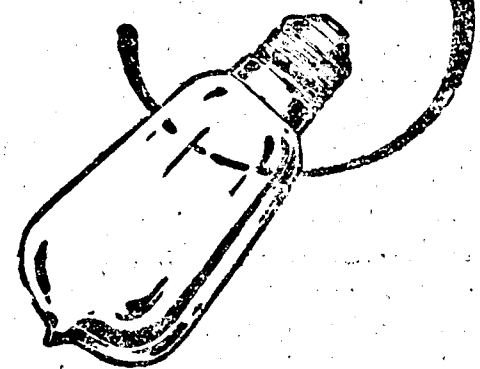
Ujdonság!

Hölgyeim! A b. figyelmükbe ajánlom a bábaképezdei Dr. ALBU profesor főle nadraghaskötőt, amely kitűnően bevált. Operálás és szülés után, elhárított nők részére nélkülözhetetlen, a régi mider rendszert kiszorítja a forgalomból, kényelmes és egészséges viseletével. Készítője:

Horváthné, Arad, Piața Catedra-
lei (Thököly-tér) 6.

Férfi-öltöny, tülkabát és raglán-
szövet nagy választékban: **I. Schutznál,** Strada Eminescu
Osák F.-u. 28-30

Vertex

5462

Régi fogakat és
törött arany
fogakat
a legmagasabb
árban
veszek

Mondjalled
vizsgázott
fogász.
ARAD,
Buk. Reg. Ferd. 17.
József főherceg-u 17.

Zágonyi István

szülésznőnél Arad, Str. Consistoriului
(Bathány-u. sarkán) mindenféle szörmo-
árak kaphatók. — Szörmofestések jutá-
nyos árért elvállaltatnak. 13328

Agilis társat keresünk

kevés tőkével jömeneteli
vállalat kibővítéséhez.
Bővebbet: Wallingernél, Arad.

Tiszti Kaszinó Étterem
Temesvár

legelőkelőbb étterme
Kiváló konyha 73
Elsőrangú kiszolgálás

Butorok

a legjobb kivitelben állandóan
raktáron és mérsékelt árak
mellett kaphatók: 18779

VICTORIA-butorgyár,
ARAD, Strada Ioan Calvin 42.
Lerakat: Neuman palota,
(Strada Horia.)

Használt ólom
megvételre kerestek!

Erdélyi és Bácskai Iparáruraktár

Reich B. Károly Fia és Tsa, Arad

Bulevardul Regina Maria No. 6.

Interurb. telefon 649. :- Sürgönyeim: Reich Kötélgyár.

Gyárt:

Gazdasági kötélárut, zsinórokat, zsinórokat, heve-
dereket (gurtnikat), halász-hálót, tennis közép-
hálót, lóhálót, géphajtó-köteleket, tutaj-köteleket.

Gyári raktáron állandóan van:

Redőny-zsávoly (roletta gradli), ponyva, vitorla-
vászon, sima és osikos. Impregnált vízhatlan pony-
vák és szövetek. Matrac-vásznak, gabonaszákok,
szalmaszákok és jutevásznak. 5505

**Tűzifecskendők, tömlők és
egyéb kender-, len- és jute-
készítmények. :- Lószőrfonóda.**

Az orvos tudomány legújabb

ANTISIPHILITICUMA

a Tosse-gyár Bismogenolja Bis-
moluol Richter, Neosalvarsan, Sil-
bersalvarsan, Neisilbersalvarsan,
Tropol, Mercure colloidal Elec-
trique Clin, Cyanmercurio salicy-
late, Cyarsal, Intrazol, Huile grise
Vigier, Hydrarg oianat, Solarson.

Dr. Földes & Hehs, Arad.

Mercur hirdetésiroda. Oradea-Mare 1072.

Nagyothallók figyelmében!

A legújabb rendszerű berlini
villamos zsebtelenok (Akustik-készü-
lés) és elemek nagyothallók részére
kaphatók: **Németi Móránál**
Oradea-Mare (Nvárad) Teleky-u. 15. sz.
alatti lakásán, ahol azok bárki által
kipróbálhatók. Ha még oly magas-
fokú a nagyothallás, a leghalkabb
beszédet is jól lehet hallani. Prospek-
tust ingyen küld. 5248

En Csillag Anna

185 cm. hosszú
óriási Lorolay ha-
jamat az általam
feltalált kenőcs és
szappan 14 havi
használatát után
kaptam. Ez az egye-
dül szer hajhullás
ellen és annak nö-
vését előmozdítja,
a fejbőrt erősíti.
Férfiaknál előmoz-
dítja a teljes, erő-
teljes szakállnövést
és rövid használat után úgy a haj, mint
a szakáll természetes fényű és sűrűsége
lesz és megkímél a legveszélyes korizid-
előtti korai megfázástól. Egy tégely kenőcs
Lei 50.— Egy darab szappan Lei 35.—

Kapható minden gyógyszerárban és
drogériában vagy az ország előzetes be-
küldése mellett a romániai főlerakatnál:
Gracia Kozmetikai Laboratorium
ARAD. 13775

Franzensbadi 14024
iszap Timisoarán

A világhírű fransensbadi ásvány-
iszap rövidesen és biztosan gyógyít
rheumat, köszvényt és csuizt.
Egy teljes kurára utasításokkal
200.— Lei utánvét mellett kap-
ható a fransensbadi lerakatnál
A. Ferenczi, Timisoara, Strada Bonáz 14

Lucerna
és
vöröshere

magot minden
mennyiségben
vásárol

Gazdasági Egyesület
ARAD.

14105

Győződjön meg arról, hogy mindennemű férfi fehérneműk a legdivatosabb kivitelben, továbbá Liliom-schiffonok és vásznak, ing-zafirek, vealok, grenadinok, férfi- és női-harinyák dupa választékban, legolcsóbb áron

Varjasnál Str. Melianu (Forray-u.
„Az arany kakas“-hoz.

Saját érdekében kérjen mindenütt **„EGOL“** cipőkrémet kékítő és fémtisztító sok pénzt megtakarít.

Jumper alj különlegességek érkeztek. Posch-divatáruház és kaiap-salon, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 8.

Apró hirdetések

Ingatlan.

CSAK vasárnapig olcsón eladó Arad, Strada Oituz 18. (Illés-utca 68.) számú magánház azonnal elfoglalható lakással. 5673

ELADÓ ERDŐK 40 és 100 holdas öserdők kitermelési engedéllyel. 300-500 waggon tűzifa 3000 köbméter fenyőfával. 150.000 és 300.000 leírt eladók. Megbízott Argus-iroda Arad, Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 1. 13421

BÉRHAZ üzlethelyiséggel, tőkebefektetésre igen alkalmas, azonnal olcsón eladó. Bővebbet Dr. Zeiner Guztáv ügyvéd irodájában Arad, Str. Eminescu 29. szám alatt. 5678

MICALACA-NOU (Ujmikelaka) Attila-utca 16. számú három szobás ház sürgősen eladó. Érdeklődni a borbélynál. 5683

ADÓMENTES UJ HÁZ ELFOGLALHATÓ MODERN LAKÁSSAL eladó. Érdeklődni dr. Szalai ügyvédnél Arad, Bul. Reg. Ferdinánd 12-18. 5688

HÁZTELKEK ELADÓK Str. Rásboieni Mosotzy-telep. Felvilágosítást vasárnap délelőtt Dömötör mérnök ad Arad, Str. Muresului 5. II. 5702

AZ ARADI határban a Calea Aurel Vlatcu (Pécskai-ut) mellett 5 hold kaszáló és 5 hold szántó eladó. Bővebbet Aradi Közlöny kiadójában. 5707

ARAD, STRADA FABRICEI (Gyár-utca) 19-21. számú ház 1500 m²-es kerttel eladó. 5720

STR. CONSISTORULUI (Batthyány-utcában) kisebb bérház 240 ezer leírt sürgősen eladó. Haász-iroda, Arad, Str. Strada Románului 5. (Zrínyi-utca.) 13541

FIGYELEM! Belvárosi földszintes ház 4 szobás, fürdőszobás lakással 360 ezer leírt. — Kemeletes, 8 lakásos bérház a város központján 5 szobás elfoglalható lakással. — Magánház 6 parkettás elfoglalható szobával. — Villaszorú ház elfoglalható 4 szobás, parkettás lakással, fürdőszobával. — Tőkebefektetésre alkalmas bérházak. — Fűszerüzletek, vendéglők, lakásokkal eladók. Haász-iroda Arad Str. Románului 5. (Zrínyi-utca.) 18542

Üzletek.

JÖMENETELŰ vegyeskereskedés lakással együtt eladó. Cím: Wallinger hirdetőjében, Arad. 13841

Oktatás.

PERFEKT francia és angol órát adó nőt, vagy férfit keresek. Cím Aradi Közlöny kiadójában. 400

Ellátás.

EBÉDET vacsorát kaphat uriember uricsaládnál. Cím Wallinger hirdetőjében Arad. 13341

Fűszer, esemege, liszt

legjobb minőségben — kicsinyben és nagyban; házhoz szállítás

reklám áruk!

ZAPPE fűszer, esemege, liszt kereskedés, Str. Marasesti és Str. Consistoriului (Kossuth és Batthyány-utca) sarkok.

Ujságmakulatura

5 kgr.-os csomagokban ::

kapható a kiadóhivatalban

Arad, Str. Eminescu 40a Deák F.-u. Telefon 306.

Eladó: Ingatlan:

Egy emeletes ház elfoglalható három szobás lakással. — Földszintes ház két utcára szülő, átjárós, gyárépítésre alkalmas, A város központjában.

Kiadó: Irodahelyiségek:

Két-két szoba a város központjában.

Lakások: Egy szobás lakás butorral átadó. — Négy, egy szoba, konyhas lakás azonnal elfoglalható.

Butorozott szobák: Modernül berendezett két szoba, fürdőszobával a város központjában. — 1 butorozott szoba teljes ellátással két gyermek részére. — 4 különbejáratu butorozott szoba.

Eladó: Egy jól bevezetett fűszerüzlet teljes berendezéssel. — Egy üzlethelyiség nagy raktárral.

Keresünk: 2, 3, 4, szobás lakásokat.

OCSÓ férfi-, női és gyermek-cipők elsőrendű kivitelben tartós jó anyagból

Czernóczi Testvérek cipőüzletében kaphatók, Arad, Str. Marasesti 7. (Kossuth-u.) 3.

Saját készítés!

Özv. Székely Salamonné női divat szalonjában Arad Bul. Gen. Dragalina No. 14. (Apponyi-ut 7.) Fővárosi erővel a legszébb toilettek a leggondosabb kivitelben jutányosan készülnek. 5721

Felhívás farkaskutyák (deutscher-Schäferhund) tulajdonosaihoz!

Kérjük mindazokat, kik farkaskutyák tenyésztésével foglalkoznak, hogy a „Rendőr-kutya Egyesület” megszervezése végett és saját érdekükben, jelentsék be a birtokukban levő ebek pontos adatait, valamint oly ismerőseik címét, kiknek farkaskutyájuk van. A levélhez válaszbélyeget tessék mellékelni. Gavalik Sándor, urad, erdész, Sebis (Borossebes) Arad m.

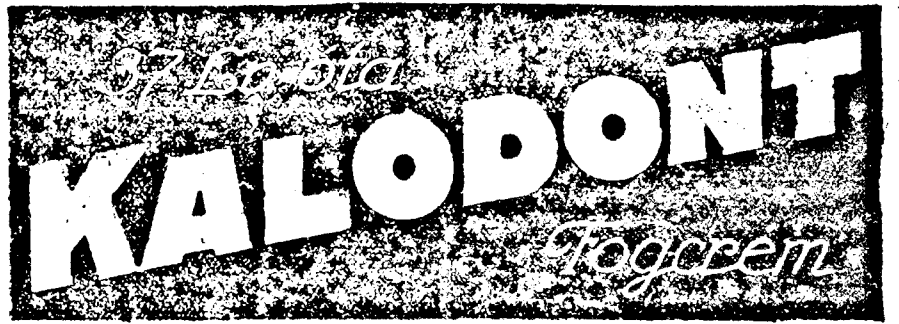

Minden háznál olyan fontos

Mint a nyájnál a bojtár,

Vagy a kolompós.

IV-19675

Ma már mindenki tudja, hogy legjobban és legolcsóbban GOLDSTEIN LAJOS-nál, Arad, Str. I. Brațianu (Weitzer-utca) vásárolhatunk harisnyát, keztyűt, női és férfi szettárokat, 400 Yardos olasz cérna 9.— Lei, Clark 18.— Lei, D. M. C. 4-50 Lei. x Munkások és tisztviselők 5% árkedezményben részesülnek.

Rheumát, köszvényt

biztos sikerrel gyógyít:

a SIMAY-féle vizgyógyintézet

szénsavas- és kénes fürdője.

NYITVA: férfiaknak reggel 7-től d. u. 1/2-ig nőknek délután 2-től 6 óráig. 3388

Megnyilt Jankovics György női és férfi legolcsóbb divatáruháza Arad, Str. Eminescu 4. (Deák Ferenc-utca) (Goldschmidt ház.) 5714

Csobod János

vizsgázott fogtechnikus

Dr. Morgenstern Gyuláné fogszati-műtermét Arad, Strada Brațianu (Weitzer János-utca) 15., a főposztával szemben átvette. 4076

Societatea Anonimă

TAUȚI uradalomban

van 2 drb. Szivógázmotor és

1 darab 5 vasu eke

eladó.

5701

Uradalmi Intézőség.

"COLUMBIA" FEHERNEMUGYAR RESZVENYTARSASAG ORADEA-MARE

Sürgőnycim: Columbia.

Arad-ut 23-25. sz.

Gyártmányai: az összes férfi és női fehérneműek a legegyszerűbb commerce-árutól a legfinomabb kivitelig.

Rekl. 5727

5536

DIRECTIUNEA REGIONALA C. F. R. ARAD.

No. 15793—1923. Serv. T.

Directiunea Regională C. F. R. Timișoara.

Arad având nevoie de următoarele materiale face apel deci firmele cari sunt dispuse a furniza aceste materiale sunt rugate a înainta ofertă cel târziu până la 9. Octombrie a. c. la adresa Directiunea Regională C. F. R. Serv. T. Arad odată cu oferta se va trimite și mostră. Din olcuri cel puțin 1/2 kg. pentru a putea face analiza.

TABLOU

5684

despre materialele de curățit și de una locomotive.

Clasa	No.	Obiect	felul	Cantitate
IV.	1	Bumbac pt. fitil de uns	kg.	64
.	5	Căli	.	3700
.	32	Cărpă	.	3500
.	36	Săpun de săpat	.	225
.	857	Bec de carbid	buc.	70
VII.	373	Maturi de tatarca	.	150
.	272	Maturi de unele	.	1320
VIII.	55	Praf de fier	kg.	8
IX.	602	Sfoară de legat	.	20
XIII.	54	Căneșă	.	1700
.	498	Chibrituri	cutii	1700
.	480	Perie de frecat cu coadă	.	225
IV.	38	Săpun cald	kg.	100
XIX.	2695	Lopăți de lemne pt. săpadă	buc.	150
IV.	13	Făclie	.	1000
XIII.	281	Vitriol	kg.	300
IV.	49	Oleu dynamo	.	2000
.	71	Oleu vulcan typ C. F. R.	.	45000
.	80	Oleu rapită	.	2000
.	64	Oleu cilindric de mică presiune	.	16000

**Oszti felöltő- és ruha-
ajándékok megérkeztek:**

JULIU PLESZ GYULA

öreghez, Arad, Str. Col. Piri (Vörösmarty-u.) 3., a színház hátsó bejárásával szemben. Külön mértékosztály. Saját angol és francia divatszalon. Olcsó szolid árak. Dus választék. Kérem a névre ügyelni.

Angol szövetek gyári lerakata: tőlükabáraglán ruhaszövetek Székelynél, Arad, Piața A. Iancu Női divatáruban gyönyörű özlujdenságok

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetési ára 2 lel. Vastagabb betűvel 4 lel.

A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 8 óráig vesszünk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 20 lel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

SZÉPNEK mondott fess, fiatal özvegy urinő hü barátja lenne oly korrekta uriembernek, aki őt anyagilag támogatná. Kalandorok kímélik. „Szép bajadérom” című leveleket Wallinger hirdetője Arad továbbítja. 13341

Alkalmazás.

HÁZISZOLGÁT keresek, ki virágok kezeléséhez is ért. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5459

TANULÓ fizetéssel felvétetik Márton Jakab szabó öccsénél, Arad, Piața A. Iancu. 5676

MANIKÜRÖZŐ LEANY felvétetik. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5737

GYAKORLÓTT csomagoló leányok felvétetnek gyertyagyárba. Arad, Bul. Regele Ferdinand 22. 5738

ELSŐRENDŰ önálló derékfűzőnök és tanuló leányok fizetéssel is felvétetnek. Ney és Knauz divatszalon Arad, Strada Metianu (Föray-utca) 8. 5738

ROMÁNUL beszélő fűszer- és vasszakmában jártas kezdő segédet keresek azonnalra. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5690

ENGLISCH sprechende intelligente Dame. wird neben erwachsenes Mädchen gesucht, eventuell nur für Nachmittag. Offerte bitte unter „Englisch“ in Administration dieses Blattes. 5692

TEXTIL szakmában jártas, román, német és magyar nyelvet beszélő segédet keresek. Ajánlatokat „Magas fizetés” jellegre Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 5719

KÖNYVELÉST értő jóírású fiatalembert keresek azonnali belépésre. Ajánlatok eddigi működés és igények feltüntetésével „Fakereskedő” jellegre Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 5660

MAGÁNYOS nőt keresek házmesternének, aki afőzést ért. Cim Arad, Strada Bucur (Eötvös-utca) 15-8. 5716

KERESKEDELMILEG gyakorlott, külszolgálatra is alkalmas, nőtlen fiatalember felvétetik. Természeti lakás Aradon. Ajánlatok „Jó bizonyítványok másolatban” jellegre Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 5724

HÁZVEZETŐNŐ, komoly, megbízható, mlelőbbi belépésre vidékre kerestetik. Bövebbet Reiserne Arad, Str. Vasile Stroiescu 12. (Teleky-utca 24.) sz. II. emelet, délután 2-4-ig. 5705

IRODISTANÓ, ki könyvelés és irattárkezelésben jártas, azonnali belépésre felvétetik Kornis Zsigmond és Márton vezetésű Arad, Acsev-palota. 5704

KÉT csomagoló leány könnyebb munkára felvétetik. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 14032

NÉMET, vagy magyar kisasszonyt keresek 7 éves fiam mellé 11 órától este 7-ig. Cim Kelet hírlapiroda Arad. 14032

HÁZVEZETŐNŐNEK, házikisasszonyoknak vagy beteg mellé ajánlkozok idősebb urinő. Vidékre is megy. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3727

MAGÁNYOS urhoz ajánlkozok a háztartás minden ágában jártas, egyedül álló nő. Vidékre is megy. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5728

NÉGY középiskolát végzett, jobb családból való fiút tanulónak felvesztek Kozma, fűszer és csemege kereskedés Arad, Strada Iosif Vulcan No. 1. (Főposztával szemben). 5731

GÉPLAKATOS és vasesztérgályos tanoncokat felvesz Juhász gépműhely Arad, Strada Mărășesti 37-39. (Kossuth utca 17.) 5723

SZOBALÉANY azonnali belépésre kerestetik. Jelentkezők Arad, Bul. Regele Ferdinand 22. 5734

Lakás.

HASZONBÉRBE kerestetik 2-3 szobás lakás, kerttel. A haszonbért több évre előre fizetné. Cim a kiadóban. 5681

LELÉPÉS HELYETT ingyen adok zongorárákat gyermekének, ha nekem két szoba, konyhát bérebe ad. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5696

PÓUTON szép nagy utcai szoba előszobával átadó, esetleg butorokkal. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5713

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba kiadó. Arad, Piața Elena Doamna 2. szám. (Süveg-tér.) 5715

ELCSERÉLNÉM modern kétszobás Arad Strada Mărășesti lakásomat ugyanolyan belvárosi nem modern lakással. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5717

Vétel és eladás.

VASZON-ERNYŐ üzletbejárát főlé. használt, de jókarban hozzá való teljes vasfelszereléssel eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5000

TELJESEN jókarban levő fehér gyermekágy és íróasztal eladó. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4001

PERZSASZÖNYEG, szörme kabátok, disztárgyak, brilliáns gyűrű, férfi, női és fiú télikabátok, ágyak, asztalok, íróasztalok, diványok, alkov karnis, ágyterítők, storok, függönyök, fehérneműk, kézimunkák, női ruhák. stb. eladók. Str. Consistorului 12. (volt Batthyány-utca 26.) szám I. em. jobbra. 1000

NÉGY darab 7 hónapos fajmangolica darabonként is, sürgősen eladó. Arad, Str. Ureche (Kismolnár-utca) 7. 5689

NŐI ÉS FÉRFI fehérneműt, asztal és ágyneműt, antik butorokat, porcellánokat, szőnyegeket, függönyöket, ezüst tárgyakat, stb. bizományba veszek. Arad, Strada Consistorului 12. (volt Batthyány-utca 26.) I. em. jobb. 1000

MEGVÉTELRE keresek egy fűszerüzlet berendezést állvánnyal együtt. Morway Pál, Pecica-Maghiara. 5735

NAGYMENNYISÉGŰ filé munka eladó. Arad, Str. Consistorului 54. (Batthyány-utca 3.) 5732

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szírmászönyveket, egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Arad, Bulev. Regina Maria 20. (Fischer-Elz-palota.) 1189

VESZEK könyvtárakat, hangjegyeket, bélyeggyűjteményeket, festményeket és hegedűket a legmagasabb árakon. Kerpel Izsó könyvkereskedése. 100.000 kötetes kölcsonkönyvtár Arad. Telefon 385. 13629

A NAGY KERESLETRE VALÓ TEKINTETTEL sürgősen keresünk antik butorokat, perzsa szőnyegeket, festményeket, műtárgyakat, régi üveg és porcellán tárgyakat, japán vázákat és ezüst étvös munkákat. Vidéki meghívásra kintunk. Szépművészeti Szalon Arad, Ortutay-palota. 13578

KLASSZIKUS Regénytár, Jókai összes műveit, Lexikont vásárol Knieser papírkereskedő Arad, Strada Vladimirescu (Deák-utca) 1. 13565

BUTOR RAKTÁROMBAN ebédők, háló szobák, valamint kárpitos árak olcsó áron kaphatók. Wiegandfeld Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 40a) 13585

NYERSBORKÖVET veszek minden mennyiségben Irom Arnold Arad Str. Grigorie Alerandrescu (Bercsényi-utca) 39. sz. 13631

IRÓPÉPEK, kellékek raktára, szakszerű javító műhely. Szegfű, Arad, Piața Luther 3. Telefon 111. 13731

VESZEK könyveket magas árban. Ajánlom 110.000 kötetes kölcsonkönyvtáramat. Krausz Paulina, színház-épület. 5426

KÉZIMUNKÁHOZ legszebb előrajzolásokat Erneszt kézimunka üzletében Aradon, színház mögött készíthetők. 5088

ELADÓ két szekrény, egy ebédő asztal. Arad, Strada Oltuz 111. (Hős-utca 30.) 5534

NŐI BŐRKALAPOK Lei 160.— viszont eladóknak árkedvezmény. Posch áruház Arad, Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 8. 5615

HAJAT vesz, megfakult hajmunkák festését vállalja Fischer modern hajmunka vállalata Arad, Str. Mărășesti (Kossuth-utca) 58. 5710

ELADÓK fűszerállvány 98 főekkel, dupla mézárós légszekrény, mák és kávédaráló, cukorka-állvány üvegekkel, német gyártmányú tizedes mérleg, ugor-kás hordók, stb. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5674

EZER klg. hordképességű, használt, jókarban levő, Fairbank rendszerű tolosúlyos mérleget keresek. Ajánlatokat kérem Flam Miksa Arad, Bulev. Carol 56. Telefon 47. 5631

ELADÓ tiszta, jókarban levő, komplett hálószoba, 3 ajtós tükörös szekrényekkel, 3 tükörös tolettel, ágybetétekkel. ottomán, takaróval, ebédőszőnyeg, bőrszékek, piüss függönyök és takarók, egy konyhaberendezés. Megtekinthető 1-4-ig Arad, Str. Ioan Calvin 13-15. kapu alatti feljárd. 5686

HÁROM vaskályha, nagy porcellán sparthrdt, matt ebédőasztal, vaságyak, antik majolika mosdószerviz, prices nyereg, szak ekék, kosalkatrészek eladók. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5699

EGY 8 és fél méteres fikus eladó. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5697

ELADÓ egy hat lóerős és egy 4 lóerős magánjáró garnitúra. Kabát Testvérek Magyarpécska 127. 5700

EGY 5.20 hosszú 4.20 széles Haas-féle Smyrna ebédő szőnyeg, salonba is alkalmas jutányos árt eladó. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5703

EGY előszoba fal metszett tükörrel eladó. Megtekinthető hétón délután egy óráig Arad, Strada Cosbuc 5. 5708

EBÉDLŐBUTOR, finom kivitelű egyben, vagy darabonként eladó. Murássel (Zsigmondháza) 31. sz. Községháza mellett. 14030

ELADÓ két ablakra göbölő függöny, Arad, Strada Consistorului (Batthyány-utca) 25. I. emelet. 5730

ELADÓ íróasztal, egy, szekrény, fallóra, selyem garnitúra. Arad, Bul. Regele Ferdinand 8-15. 5726

Különféle.

KERÉKPÁROKAT, varrógépeket, gramofont, legjobban javít Schwarcz műszerész Arad, Str. Brancovici (Lázár Vilmos-utca) 3. 13641

ASSZONYOK, leányok részére gyorsan és pontosan elsajátítható állandó varró- és szabásati tanfolyam Arad, Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 40a) udvari feljárd, II. em. 5698

DIVATSZALON alapításhoz csöndes társat keresek. Esetleg szalon vezetését vállalom, vidéken is. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5706

ARAD, STR. ROMÁNULUI (Zrinyi-utca) 20 méter frontpince egészben, vagy 2 részben kiadó, Bövebbet Arad, Str. Epis copul (Magyar-utca) 23-10. Háztulajdonosnál. Ugyanott szalon eladó. 5718

BEVEZETETT forgalmas helyen levő üzlethez csendes, vagy aktív társ kerestetik. Ajánlatokat „100.000” jelige alatt Ecce üzletbe kérek Arad. 13964

BUDAPESTI váci-utcai ruhaszalon volt directrice oly urinővel társulna, kinek forgalmas helyen elegáns lakása van. Cim Ecce Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 40a) 13964

NYOLCZER LEI kölcson keres par hónapra jó kamattal uriaszony. Ajánlatot „Harminchárom” jeligével Aradi Közlöny kiadóhivatala továbbítja. 5729

BAJADÉR előadásán elvesztett egy kukor, becsületes megtaláló jutalom ellenében Huseri dohánytözsébe Arad adja át. 5725

Apróhirdetések folytatása a 11-ik oldalon.

Gyönyörű női kötött ruhákból ajándékok érkeztek Lei 520.— :-: Női kötött kabátok Lei 330.—-tól. Fiu szvetterek Lei 75.—-tól. :-: Leányka szvetterek, harisnyák, keztyűk, soknik, trikók és mindenféle kötött árak dus választékban legolcsóbb árban

Szabolcsi-Klein

divatüzletében. Arad, Strada Metianu 2. (Föray-utca). 5709

A legolcsóbb bevásárlási forrás Nagy Adolfnál

Arad, Bulev. Regele Ferdinand No. 2.

Zománcozott edények, mindennemű konyhaeszközök, vízvezeték és bádogos munkák vállalata

Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépen. Kiadóhivatalos: Aradi nyomdavezető.